

سٺچيائيش اثرلري

نصرت کسمنلي

گوله - گوله آغلایان گوزل

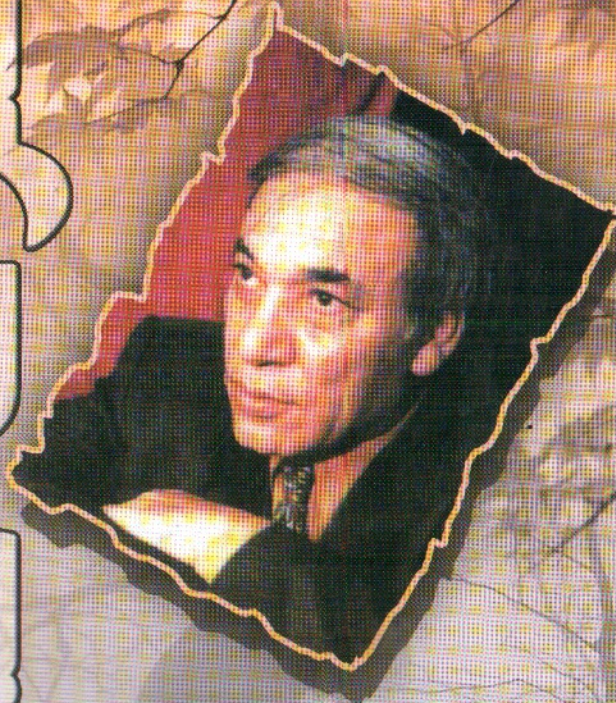
محمد عبادی قاراخانلو «آلشيق»

نصرت کسمنلي گوله - گوله آغلایان گوزل

محمد عبادی قاراخانلو «آلشيق»

نصرت کسمنلي

ميريو - اول حيان طالقاني، نشر و اخير
تلفن: ۵۵۵۵۳۹۳ - ۰۴۱۱ و ۰۹۱۴۱۱۶۶۸۹۷

ISBN: 978-964-517-297-6

ناشر برتر سال ۱۳۸۹

گولە - گولە آغلایان گۆزل

نصرت کسمنلی

سئچیلیمیش اثرلری

کۆچورن: محمد عبادی قاراخانلو «آلیشیق»

سرشناسه	: کسه منلی، نصرت
عنوان و نام پدیدآور	: نصرت کسمنلی سیچیلیمیش اثرلری/کوچورن محمد عبادی قاراخانلو «آلبشیق».
مشخصات نشر	: تبریز: نشر اختر، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۴ ص.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۷-۲۹۷-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: بالای عنوان: گوله - گوله آغلایان گۆزل.
عنوان دیگر	: گوله - گوله آغلایان گۆزل.
موضوع	: شعر ترکی -- جمهوری آذربایجان -- قرن ۲۰ م.
موضوع	: شعر ترکی -- ایران -- قرن ۱۴
شناسه افزوده	: عبادی قاراخانلی، محمد، ۱۳۵۸ - گردآورنده
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۹ م/۵/۳۱۴ PL
رده بندی دیویی	: ۸۹۴/۳۶۱۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۱۰۷۶۹۹

گوله - گوله آغلایان گۆزل (سنچیلیمیش اثرلری)

نصرت کسمنلی

کوچورن: محمد عبادی قاراخانلو «آلبشیق»

تیراژ: ۳۰۰۰ جلد / چاپ اول ۱۳۸۹ / ۲۰۸ صفحه / قطع رقعی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۷-۲۹۷-۶

مرکز فروش: تبریز - اول خیابان طالقانی، جنب داروخانه رازی، نشر اختر

تلفن: ۰۹۱۴۱۱۶۶۸۹۷ و ۰۴۱۱-۵۵۵۳۹۳

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ایچینده کیلر:

نصرت کسمنلی: سئون شاعیر، سنویلن شاعیر ۸

اؤللمگه وطن یاخشی

- آذربایجان تورپاغی ۲۰
- قهرمان شهر ۲۱
- تورپاق حاققیندا نغمه ۲۳
- سرهنک لؤوجه لری ۲۶
- الینجه ده بیر آخشام ۲۹
- ایرواندا خال قالمادی... ۳۱
- توغلوجا ۳۳
- دورنالار باهار آختاریر ۳۵
- زمنی ۳۸

بو هیجران اولمایایدی

- کوچه دن توی کنجیر ۴۰
- اینام ۴۲

- ٢٤ بو، همين پايز دئيل
- ٢٥ بيلسم يالان دئير سم
- ٢٨ كؤنولسوز اولاندا
- ٢٩ سن اوشاق دئيلسن كى...
- ٥٠ گئتدى صميميت
- ٥٢ سن نيه ديشدين
- ٥٤ ابستي ياغيشلار ياغير...
- ٥٧ سئوگى هله عؤمور دئيل
- ٦٠ دونن تويون ايدى...
- ٦٣ گله جگم
- ٦٤ بير قيزا
- ٦٨ سئونلر دئمه يه يدى...
- ٦٩ سئوديره بيلمه ديم...
- ٧٠ سئوه - سئوه آيرىلاق...
- ٧١ ايكيميزين يئرینه...
- ٧٢ بو سئودا
- ٧٣ اؤلدورمه منى
- ٧٤ ياشادى
- ٧٥ هله بو هاراسيدير ...
- ٧٧ قايتار منه
- ٧٩ سنى اونوتسام ...
- ٨٠ بيلرم ...
- ٨١ بورا قدرميش
- ٨٢ احتياطللى اول!
- ٨٣ بيليرم، چتندير ...

۸۵	دوشسە نىلەيىم
۸۶	اۋزون يىخىلىسان
۸۸	گۈلە - گۈلە آغلایان گۈزل
۹۰	مىندن قاچما ياسان
۹۱	غرىبە سۈنچ
۹۴	قۇ قوشونون نغمەسى
۹۶	سېنىق پىنجەرلەر
۹۸	جىنگى
۱۰۰	گىنجە نغمەلىرى
۱۰۲	يارباق تۆكۈمۈ
۱۰۳	بىسدىر، آغلاما، آغلاما... ..
۱۰۴	آناما
۱۰۶	نەنەم
۱۰۸	نەنەمدىن سوقات گىلىپ
۱۱۰	ياخشى كى... ..
۱۱۲	بىر ناغىل گىنجەسى
۱۱۴	چوخ شى ايتىرمىش
۱۱۶	مىكتوبلار گىنجىكىندە
۱۱۷	گۈمۈش يۇخولار
۱۲۰	اۋجۇمدا اورك
۱۲۱	آيدىنلىق گىنجەدە
۱۲۲	اۋغورلانمىش سىس سىزلىك
۱۲۵	شەير يازماق ايستەيندە
۱۲۷	بىر آنا گىتىردىك... ..
۱۲۹	حیات نامىنە

- ١٣٠ بالتا
- ١٣٢ ايشىقلار، كۆلگەرلەر.....
- ١٣٤ اورگىم
- ١٣٦ پايىز گىنجەسىندە دوشونجەلەر
- ١٣٨ ھەلە بو دونيايلا ايشىم وار منىم
- ١٤١ غلبەنىن ياشى
- ١٤٢ صابىر روستم خانلى يا
- ١٤٣ حقيقت.....
- ١٤٥ آنالار
- ١٤٧ ٢٠ يىل سونرا
- ١٤٩ آپاردى سنلار سارانى
- ١٥١ دلى دومرول.....
- ١٤٧ لال خرىطە
- ١٤٩ بىر گون گۆزجىكسن كى.....
- ١٧٠ قورخولو بولودلار، ياخود تنھالىق ناغىلى
- ١٧٤ گولورم

آلىن بو كدرىن اليندن منى

- ١٧٨ آلىن بو كدرىن اليندن منى
- ١٨٠ كور اۆلوم
- ١٨١ اۆلومە گئدن يول

كىشى لىك مەكتىبى

- ١٨٤ گۆرمەمىشەم او ايللرى.....
- ١٨٦ عسگر نغمەسى

سنچيلميش اثرلرى / ۷

۱۸۷	الى بوش يوللار
۱۹۰	يوللار پريشان دئييل
۱۹۳	ايتك
۱۹۶	ايلك آدديم آتيرسان
۱۹۶	آياغا دورويسان
۱۹۸	سحرلر، آخشاملار
۲۰۰	قوروگوز ياشيني
۲۰۳	قورخو

نصرت كَسْمَنلى:

سئون شاعير، سئولين شاعير

نصرت كسمنلى شعرىته چوخ گنج ياشلاريندا بۇيوك ياراديجيلىق انرژىسى (و حيرت انديجى بير صميميتله!) گلدى. البته، گنجلىكده انسانين ايستر حياتدا، ايستر سه ده صنعتده صميمى، اورگى آچيق اولماسى او قدر ده بۇيوك قهرمانلىق دئيىل؛ نصرت كسمنلى نين انسان (و صنعتكار!) اولاراق قهرمانلىقى اوندا اولدو كى، گنجلىك صميميتىنى عؤمرونون سونونا قدر قورويما بيلدى. اييرمى، اوتوز ياشلاريندا ائله ديگى "گونه" لارى قيرخ، اللى ياشلاريندا دا ائلمكدن چكىنمه دي، حياتينين (و ياراديجيلىغينين) هئچ بير مرحله سينده ايستعداديندان، معنوى انرژى سيندن ديپلوماتيك استفاده خيالينا دوشمه دي. دونيايا شاعير كيمي گلدى، دونيادان دا شاعير كيمي گئتى.

نصرت كسمنلى نين صميمى ليگى اونون روحاً گوجلۇ اولماسيندان، داخلى زنگين ليگيندن، عاغلى نين سربست ليگيندن نشت ائديردى. او، نقرتينده، حتى محبتينده ده ساده لوح بير گوج نمايش ائتديرمكدن چكىنميردى. نصرت كسمنلى نين بو انسان - شاعير ار كويونلوگو حياتدا اؤز يثرىنى توتماقدا، لايىق اولدوغو منصبلره چاتماقدا اونا مانع اولسا دا، معاصر آذربايجان پوئزىياسى نين ان گؤزل اثرلرلىنى ياراتماقدا كؤمك گؤستميشدى. و او، معيشتينده، اجتماعى وارليغيندا "شاعير طالعى" نه يئرلشمه ين نه وارديسا هاميسىنى داخيليندن (طالعيندن!) گلن غئيرى - عادى بير احتراصلا چىخاريب آتيردى. اودور كى،

نصرت كىسمىلى نىن شعىرلىرى اونون يالنىز معنوى وارلىغى نىن دئىل، عىنى زاماندا، سۇزون گىنىش معناسىندا، فىزىكى وارلىغىنىن تظاھروودور:

سنىز گىجھىلرېم يوخو بىلمەدى،
ايچىمدە آلىشان آھى بىلمەدى..
من بىلدىم، سن بىلدىن، چوخو بىلمەدى،
خۇف او شوگى بھ، او محبته...

من نصرت كىسمىلى نىن آز قالا ھر بىر شعرىندە اونا (يالنىز اونا!) مخصوص ھىجانلارى، احوالى - روحيەلرى، اونون (يالنىز اونون!) كىچىرە بىلە جگى حسلىرى، ياشايا (و دۇزە!) بىلە جگى اضطرابلارى گۇرورم. و اينانمىرام كى، ھىمىن گۇروندويوم ايستعدادى تىكجە مەنە عايدىدېر... عمومىتلە، آذربايجان پوئىياسىندا بۇيوك موللا پناھ واقىفدن سونرا اۇز شاعىرانە قىدرتىنى بو قدر سادە لوح بىر جىسارتلە، اۇز ترجمە ھالىنى بو قدر صىمىمى بىر سخاوتلە تىقدىم ائدن ايكىنجى بىر شاعىر وارسا، او دا نصرت كىسمىلى دىر - اۇز "كىشى شوگىسى" نىدن، "كىشى نىرتىندىن، "كىشى لاۋبالى لىگى" نىدن قورخوب چىكىنمەين، حسلىرىنى، دويغولارىنى، دوشونجەلىرىنى يالنىز آلالە درگاہىندا دانىشلاچاق ھىجانلى بىر تىرغاتلا انسانلارا دانىشان نصرت كىسمىلى...

قايدىب گلىسىن گۇزلىرى ياشلى،
دئىرىسن: بىر داھا كوسن دئىلىسن.

هانی او وقارین، او سایمازلیغین؛
یوخ، بو سن دئییلسن، بو سن دئییلسن.

...دردلیسن، دردینی گئت دانیش سویا،
ال آچما، آلچالما من وئرن پایا.
اٹله بیل، دینچی گلیب قاپییا،
یوخ، بو سن دئییلسن، بو سن دئییلسن...

نصرت کسمنلی نین یارادیجیلیغینی معاصر ادبیات شناسلیق آنالایشلاری ایله ایضاح ائتمک چتیندیر، اونا گؤره یوخ کی، بو آنالیشلار عمومیتله گوجسوزدور، ساده‌جه اونا گؤره کی، نصرت کسمنلی یارادیجیلیغی نین تنخولوگیاسی^۱ نین وئرمک گوجونده دئییل. اونون شعرلری او قدر ایستی، حرارتلی، ظریف و هیجانلی قهرمانی او قدر اؤزونه مخصوصدور (حتی او قدر اؤزودور) کی، هنج بیر تنقیدچی - ادبیات شناس همین شعرلره پشه کار تمکین (و سوبوقلوقلا) مداخله ائتمک، نصرت کسمنلی یارادیجیلیغی نین روحونو اینجیتمک ایسته‌میر. یالنیز بیر حقیقتی خاطیرلاتماق کفایت‌دیر کی، خصوصیه ۷۰-۸۰- جی ایللرده آذربایجاندا ان مشهور شاعیرلردن اولماسینا باخمایاراق، ادبی تنقید نصرت کسمنلی حاقیندا، دئمک اولار کی، سوسموشدور. البته، بو سکوتون سببی چوخ اوخونان، چوخ سئویان شاعیره قارشی مطلق بیر لاقئیدلیک دئییل،

^۱ - تنخولوگییا: استحصال عملیاتلارینین حیاتا کنچیرمک اوصول و واسطه‌لری حاقیندا بلیک‌لرین مجموعسو.

ایندی یه قدر گۆرونمه میس بیر صمیمیتله اؤزونو ایفاده (و تقدیم) ائدن اوسلوبون موجود اینانچ گۆزلیگی طلبلر اساسیندا آراشدیریب دیرلندیرمک قورولوشونون اولماماسی ایدی. و همین قورولوش هله ده یارانمادیغینا گۆره، من نصرت کسمنلی یارادیجیلیغی نین غیری - عادی لیگینی علمی آنلایشلارلا، علمی ملاحظه لرله شرح ائتمه لی اولدوغوم حالدا یالنیز غیری - عادی صنعت قارشیسیندا حیرتیمی بیلدیرمکدن باشقا بیر شئی ائله یه بیلمه یه جگیمی حس ائتدیگیمدن تأسف له نیرم. لاکین منه تسکین لیک وئرن اودور کی، دنیادا چوخ ساده مطلبلر وار کی، عاغیل اونون ماهیتینه وارماق اقتداریندا دئییل، اونلاری آنجاق دویماق، حس ائتمک، مین ایللر بویو نجه یاشانیسا، او جور ده یاشاماق لازیمدیر...

هله چیچکلر آچاجاق،
دریلیب، قوخلانیب، سولا جاق.
بوینو بوکوک بنووشه لره
غملی خاطره لر قالا جاق...

ایللرین ال چاتماز اوزاقلیقیندا
نه واختسا آلداد بلمیش گۆزلین
گۆزلری دولاجاق.
آغارمیش ساچلارین خاطیره لری
یادداشدا ایلیشیب قالمیش
قارا ساچلارینی یولا جاق.

هئچ کس آرخایین اولماسین
 دونیا بئله گئتمز؛
 یترده کی ملکلرین انتقامینی
 گؤیده کی ملکلر آلاجاق...

نصرت کسمنلی آذربایجان انسانی نین حس لریندن، دویغولاریندان، اؤزونه مخصوص داخلی شیلتاقلیغیندان، تصویره گلمه یین احتراضلی فداکارلیغیندان، هانسی سا اخلاقی - عقیده وی ملاحظه لرله اوزاقلاشمیش آذربایجان شعر اینجه لیگینی تواضعکار بیر جسارته اونون اؤزونه قایتاردی. و شاعیرین بو جسارتنی باره ده دوشونرکن منیم یادیم بؤیوک میرزه جلیلین بیر قدر باشقا (لاکن روحاً یاخین) مسئله ایله علاقه دار دئدیگی سؤزلر دوشور: "بیز حقیقتی یازماقدان اوتانمادیق...". نصرت کسمنلی انسان حقیقتلرینی ادبیاتا، شعرته نجه وارسا او جور گتیردی: دادلی گوناھلاردان، قودوز حس لردن، آدامین اوستونه یاغیش کیمی یاغان باخیشلاردان، خطالی گنجه لردن، بیر آنلیق سئوگی لردن، ساختا سندی خاطیرلادان ساختا محبتدن، معنوی دینچی لیکدن... یازدی. معاصرلرینین چوخوندان فرقلی اولاراق "منشایی بللی اولمایان" قهرمانلار یاراتماق آرخاسینجا گئتمه دی، اؤزوندن مُشَبَّه "مهندس - بیولوق" یازیچیلار کیمی یئنی انسان یاراتمادی... چونکی نصرت کسمنلی آلاھین یاراتمیش اولدوغو انسانین داخلأ نه قدر مرکب، نه قدر زنگین اولدوغونو چوخ گنج یاشلاریندان درک ائتمیشدی.

^۱ - بیولوق: زیست شناس

او، ادىباتا ۶۰- جى ايللرىن سونو - ۷۰- جى ايللرىن اوڭلىرىندە دىمىك اولار كى، احتىاجىن ايچىندىن چىخىپ گىلمىشىدى. آذربايجان (ايندىكى باكى) دولت اونيورسىتتى^۱ نىن ژورنالىستىكا^۲ فاكولتە^۳ سىندە تحصيل آلا - آلا "باكى" قزىنىندە چالشمىش، اونيورسىتتى بىتىردىكىدن سونرا ايسە آذربايجان يازىچىلار اتفاقىندا ايشلەمىشىدى. ۸۰- جى ايللرىن اورتالارىندان "آذربايجان فىلم" كىنوستودىياسىندا^۴ باش رىئداكتور^۵ اولموش، همىن ايللردە آذربايجان تىلئوزىيا^۶ سىندا جمعيتىن بۇيوك ماراقلا قارشىلايدىغى مشهور "دونىايا پنجرە" وئربلىشىنى ياراداراق جدى سوسىيال معنوى مسئلەلەر قالدىرىمىشىدى. و نصرت كىمىلى ۷۰- جى ايللردە نشر اولونان "سئورسەن سە" (۱۹۷۱)، "گۇزلىرىمىن قاراسى" (۱۹۷۵)، "اۋزومە بنزە دىگىم گونلر" (۱۹۷۹) كىتابلارى، ادبى گۇرۇشلردە، مجلس لردە اۋزومە مخصوص بىر هيجانلى لىقلا اوخودوغو شىرلەرلە آرتىق آذربايجان گنجلىگىنىن سئومىلى سىنە چئورىلمىشىدى. انسان (اونون حىياتى، محبتى، نفرتى...) بارەدە اصل حقيقتى ائىشىتمگە جان آتان ۷۰- جى ايللر آذربايجان گنجلىگى يارادىجىلىقدا ايلك بۇيوك آدىملارنى آتان شاعىر اوچون دۇورون هر هانسى مشهور صنعتكارىنىن بئلە غبطە ائدەجگى بۇيوك بىر مخاطب قازانمىش شىخس ايدى. نصرت كىمىلى بو مخاطبلرىنە اۋزونو معلم - تربىەچى

^۱ - اونيورسىتت: بىلى يورد، داشگاه

^۲ - ژورنالىستكا: روزنامە نگارى

^۳ - فاكولتە: رشته

^۴ - كىنوستودىيا: فىلم دوزلدن مؤسسە

^۵ - رىئداكتور: مصحح، دوزلدىجى

^۶ - تىلئوزىيا: تلويزيون

كىمى آپارمىر، ابدى ادعاچى لىق ائله مىردى. اۋزوندىن دانىشىردى!.. "بىزىم ائوده بىرى واردى، بىرى بوخ..." و اىگىرمى ياشلارنىدىن اوتوز ياشلارنى كئچن گىنج شاعىرىن سرعت له بۇيوك ادبى نفوذ قازانماستىن بىرىنچى سىبى، آرتىق دفعه لرله دئىلىدىگى كىمى، شعىرلىرىن صمىمى لىگى ايدىسه، ايكىنچى سىبى ھمىن صمىمى لىگىن اىلك نوبه ده اۋزونه مناسبتده تظاهرو ايدى. او، آتالى - آتالى يىتىم لىگىدىن، حياتا گۈز آچىب نەسىنى گۈرمەسىدىن، احتىياج اىچىندە كئچن گىنج لىگىدىن، ھىچ كىمدىن مرھمت اوماماسىدىن دانىشىردى... لاکىن ھىچ كىمى محاکىمه ائله مىر، گوناھلاندىرمىر، طالعىن اونا بخش ائىدىگى معنوى ترجمه حالدان امتناع ائده جىگىنى عاغلىنا بئله گتىرمىردى. طالعىنه بو جور مردانه بىر شكىلدە يىپە دورماق، ترجمه حالىنى اجتماعى لىدىرمەدن تقدىم ائله مكك جسارتى نصرت كسمئلى نىن شاعىرانه اىستعدادى قارشىسىندا ائله بىر گئىنىش ميدان آچىردى كى، بو ميداندا انسان دويغوسونون ان مختلف منشورلارنى آشكارلاماق، انسانى انسان ائىن (ياخود ائو انسانلىقدان چىخاران) نقصانلارى خىر دالاماق ممكن ايدى...

من سنى اونودا بىلمىرم، آخى،
اونوتسام؛ نەلرى اونودام گرک،
گۈلرە باخمىشقى آيلى گئىجەده،
اونوتسام گۈللىرى اونودام گرک.

دنىزى اونودوم، يا دالغالارى،
خاطىره ن يادىمدان چىخايدى بارى،

پاییزدا خزانى، قیشدا دا قارى،
 باهاردا گوللری اونودام گرک...

نصرت کسمنلی انسانی حیاتدا قازانیدیغی تجربه‌لرین، اجتماعی داورانیشنین قورتولوشو کیمی یوخ، هانسی سا فوق العاده قوه‌نین تظاهرو اولان تکرارسیز "من" کیمی، روحی - روانی سبب کیمی تقدیم ائدیر. هر شئی اولچوب - بیچن، داخلینده نیی ایسه ووروشدوران (و بیجمله‌شن) انسان اونون شاعیرانه مازاق دایره‌سینه داخیل دئییل. "یا دلی کیمی سئویب، یا دا دلی کیمی نفرت ائدیپ" یازان شاعیر اوچون بو، تمامیله طبیعی دیر.

آذربایجان پوئزییاسی نین تاریخینده محبت موضوعوندا یازمایان بیر شاعیر تصور ائله مک چتیندیر. "عشقدیر محرابی اوجا گؤیلرین، عشقسیز، ائی دنیا، ندیر دیرین" دئین نظامی دن، "عشقدیر هر نه وار عالمده، علم بیر قیل وقال ایملش آنجاق" نتیجه‌سینه گلن فضولی دن، "گنج - گوندوز من دیداره عاشیقیم" سؤیله‌ین واقیف دن سونراکی آذربایجان شاعیرلری ده سونسوز بیر احتراصلا محبتدن یازماغی داوام ائتدیر میشلر. و بو زنگین عنعنه ادبیاتین ایدئولوژی‌لشدیگی، انسانا اونون داخیلندن داها چوخ خارچیندن باخیلیدیغی معاصر دؤورده ده اونودولما میشدی. لاکین اولکی دؤورلردن فرقلی اولاراق معاصر دؤورده هانسی سا بؤیوک صنعتکاری عمومیتله "محبت شاعیری" آدلاندیرماق او قدر ده آسان دئییل... نصرت کسمنلی حاقیندا ایسه جسامتله دئمک اولار کی، او، آذربایجانین ان بؤیوک محبت شاعیرلریندن بیریدیر. و آذربایجان انسانی اونو ایتمیر مکله محبتینین ان گؤزل ترجمانی ایتیردی.

بوراخ اللریمی داهای،
الیم الیندن اوشودو.
آیریلیق زامانی چاتدی،
بو دا آلاهیین ایشیدی.

سن اوزومه باخا - باخا
یازما هر ایشی گوناها،
اللریندن اوچدو داهای
سئوگی بیر فرصت قوشودو...

آذربایجان پوئزییاسی اؤز گؤزللرینی (و گؤزلیک لرنی!) بیر داهای نصرت کسمنلی نین اودلو، احتراصلی اورگی ایله سئودی... آذربایجان گنج لیگینین بوتؤو بیر نسلی اؤز سئوگی لیلرینه اونون شعرلرینی گؤندرمکله حسلرینی، دویغولارینی ایفاده ائتدیلر... شاعیر طالعی یوزلرله، مینلرله انسانین طالعینده بیر داهای، بیر داهای... یاشاندی. صنعتکار اوچون بوندان بؤیوک خوشبختلیک تصور ائله مک چتیندیر کی، هله ساغلیغیندا سنی دویسونلار، یاراتدیغین او برازلار حیاتدا کیملرینسه تقلید موضوعونا چئوریل سین. و شاعیر اوچون بو دا بؤیوک بیر اوغوردور کی، سنین شعرلرینین تأثیری آلتدا گؤزل محبت نغمه لری یاران سین:

من بولاتی تک قورویوب،
سن گول کیمی سولا یدین.

گرکک يا من اوله يديم،
يا سن دلى اولايدين...
او سئوگى يوخو ايدي،
گرکک آييلما يايديق؛
بىزائله گئوروشموشدوگ،
بنله آيريلما يايديق...

"اوجاقدان توسو قاچار، اوجاقدان ايستى قاچار؛ منسه قالارام، كولون اولارام سنین" - دئین نصرت کسمنلى نین محبتى نه قدر تعادل سوز، نه قدر استاندارد سیز محبت دیرسه، او قدر ده ایچدن گلندیر، او قدر ده جانلی دیر. و من شاعیرین حرارتلی سئوگی نغمه لرینی دینله دیکجه بؤیوک اولژاس سولئیمئن اووون بنله بیر فیکرینی خاطیرلاییرام کی، "من آخماغین آدینا ختیم دئسه یدیلر، من لعته گلیمش حافظ اولسایدیم، نه گؤزل اولاردی... داغلاردا، چؤللرده گوله - گوله، آغلایا - آغلایا نجه سئویلسه، هامی سینین شعرلری آرتیق یازیلیب قورتاریب. باشقا جور سئومک اولارمی!.. من ایسه سنی اوزوم بیلدیگیم کیمی سئویرم..."

اؤزو بیلدیگی کیمی سئون، اؤزونه مخصوص "گوناهلار باتان" و "گوناهی"نی دا یالنیز اؤزونه خاص جسارتله اعتراف ائدن نصرت کسمنلى اوچون، حتّی

منیم سون اومیدیم،
سون آرزوم سنسن،

خیالینلا یاتیب اویانا جاغام.
 بیر عۆمور گزمیشم
 سنی تاپینجا،
 تگک سنین عۆمرونده دایانا جاغام،

دئسه ده، محبتین سون دایانا جاغی یوخدور، هر آچیلان سحر، هر گولن
 بخت اؤزو ایله یئنی بیر سئوگی، یئنی بیر شوق، احتیراض گتیریر. هر دوغولان
 محبت انساندان ایندی یه قدر عادت ائتمه دیگی بیر فداکارلیق ایسته ییر:

آلیشیب یاناردیم کؤز ایسته سه یدین،
 بیر نغمه اولاردیم سؤز ایسته سه یدین.
 منی گؤرمک اوچون کؤز ایسته سه یدین،
 کور قالیب
 وئردیم گؤزومو سنه...

نصرت کسمنلی نین احتیاضلی اولدوغو قدر ده فداکار، هیجانلی،
 دلی جه سینه اولدوغو قدر ده صمیمی، تواضعکار محبتی (و عموماً یارادیجیلیغی)
 آذربایجان خالقینین معنوی ثروتی دیر.

نظامی جعفر اوو

آذربایجان تورپاغی

بیر موغام هارایی دیر،
بایاتی صداسی دیر.
داغلاری باش قالدیریر،
بولودا چاتاسی دیر.
اؤزو بویدا خالی دیر،
گۆزلیک آداسی دیر،
مین نعمت چلنگی دیر
هر تارلاسی، هر باغی،
برکت سوفره‌سی دیر
آذربایجان تورپاغی...

چیلچیراق سالخیملاری
کهربا دوزومودور،
کَپَز ایگید ارلرین
قرانیت دؤزومودور.
یوخسا
جَتّین اؤزومودور؟
"قارا قیزیل" نه‌ری دیر
خزریمین یاتاغی،
افسانه‌دیر، سحر دیر
آذربایجان تورپاغی...

قهرمان شهر

دۆرد ایل آچیلمایب بوردا کؤنوللر،
دۆرد ایل باکیدا دا یاز اولماییدیر.
قهرمان شهرلر چکدیکلریندن
باکی نین چکدیگی آزا اولماییدیر.

اویناماق اولمازدی چیچکله،
گولله، اونو آنا وطن هارایلایردی.
جبهه ده بیرینه آتیلان گولله
آرخادا بیر نسلی یارالایردی.

باکی قیلینج کیمی قالمادی قیندا،
سییریلدی کدرین، مین غمین اوسته،
تانکین، طیاره نین موتورلاریندا
باکی یثیرییدی دوشمنین اوسته.

آخیردی جبهه یه قارا سئلیله،
دیه ده گتیرمز غذایینی او،
آتیلان توپلارین آلوو الیه
جبهه یه یازمیشدی اؤز آدینی او.

باکی نئچه - نئچه جبهه یاریردی؛
 یولو ایرکییدی، یالتیز ایرکی.
 بیر الی تورپاقدان نئفت چیخاریردی،
 بیر الی جبههده یانیردی، بلی!

یوخودا ان آغیر توپ، تانکلارییلا
 دوشمن یئر اوزوندن پوزموشدو اونو.
 فورئر قان قوخویان دیرناقلارییلا
 هله خریطهده جیزمیشدی اونو.

دؤنون او ایللره، بیر سالین نظر،
 باری او گونلری دوشونون، آنین،
 بیر نئفت دنیزینه دؤنموشدو خزر
 هله ده نئفتلی دیر سولاری اونون.

شهرت ایسته مه بیر بو قلبی دنیز
 اوندان عنوانی وار هر گلن یازین.
 قهرمان شهرلر جرگه سینه سیز
 یازین! باکی نین دا آدینی یازین!

تورپاق حاققىندا نغمە

وطن بىر بوداقدىر،

ياشىل بىر بوداق،

اومىددان آسىلى يارپاغام. مەن دە،

آياغىم آلتىندا چىرىپىنەر تورپاق،

يىرىن، دوشونن تورپاغام مەن دە...

عمانلار قابارىر،

چايلار تۇكولور،

آدالار سولاردا بوغولسون دىيە.

مىم گۆي خىزىم گىرى چىكىلىر

بىر آز تورپاغىمىز چوخ اولسون دىيە.

دىيە آز ياغىب ياغىشلارىمىز،

كىمىمىز گوج اولوب يىلگىمىزە.

نەملى اولمايىدىر باخىشلارىمىز،

ياغمورلار دوشوبدور اورگىمىزە.

داملالار يارادىب آخى عمانى،

قارالان بولودلار ياغمادى، اۆتدو.

خزره دوشه جک ایکی داملانی
نه نه م گۆزلرینده آپاردی گتدی.

غریبلیک قلیمی سیخسا هارداسا
یالنیز وطن اولار،
وطن درمانیم.

الهامین قانادی بولودلارداسا
وطن تورپاغیندا کؤکوم وار منیم.
آدی ایتیپ - باتار آدلار ایچینده،

وطنسیز اولانا
نه شهرت، نه تاج؟
غریبلر اؤلرلر یادلار ایچینده،
اؤلرلر بیر اووۇج تورپاغا محتاج...

غریب حسرتی نین یوخوسو درین،
تورپاغی اویانماز.
داشی اویانماز.
یولو سرحدلرده دایانانلارین
آخار،
گۆزلرینین یاشی دایانماز.

دَير مەقتىللەر، قىرىلار سسى،
گاہ باياتى دئير،
گاہ آغى دئير.
وطنسىز اولانا بو يىر كورەسى
وطنىن بىر اوۋۇج تورپاغى دئىل.
تورپاغىن كۆكسۈندە بابا اوجاغى،
تورپاقدا بوغلانان ايسىتىنى دويون.
چۆرك تەك اۋپورم من بو تورپاغى.
اۋلندە گۆزومون اوستونە قويون!..

اوتىابىر، ۱۹۷۸

سرھنگ لۇۋحەلىرى

بو يىردە كۈنوللر بىر ايلك بهارلى،
گونش تېسىم لہ دومان داغىلار.
بو يىردە انسانلار داغدان وقارلى،
طېلىسىمى قىرىلمىش قالادى داغلار.

سكوت بو يىرلردن قاچاق دوشوبدور،
سحرى نغمە دىر، گنجەسى نغمە.
سرھنگە ايلك صدا ھاجان دوشوبدور،
ترتر اوخويويدور؛ " كۈنلومە دېمە " ...

گۈزلىك سحرىنە دوشموشم، ندېر؟
دونموشام يىرىمدە، دېلىم باغلىدىر.
ائلە نغمەلى دېر، ائلە سۈزلودور،
بىلدىم كى، ترتر دە قاراباغلىدىر.

قارشىمدان بىر اېگىد كىچدى وقارلا،
داغلاردان آيرىلمىش قايادى، سانكى.
داياندى ذىروەدە او افتخارلا
الىنى گۈيلرە داياىدى، سانكى.

اۋفۇقە گۈن دۈشۈدۈ، اۋفۇق آلىشىدى،
كۆلگەلر اوزانىب اۋ داغا دۈشۈدۈ،
بىر شاعىر تىرتىرە داستان دانىشىدى،
صداسى گۆر نىچە دۈداغا دۈشۈدۈ:

داغلار غرورۈندىن دىكەلىپ نىچە،
درەلر قورخۇدان چۆكەلىپ نىچە،
قايالار قارتال تىك اۋچار ايندىچە
بىر داغلار نىغمەسى اۋخويار تىرتىر.

بولۇدلار اريىب يىترە آخدىمى،
يۈخسا غۇبىنىدىن شىمشىك چاخدىمى،
اۋستۈنە بىر آزجا ياغىش ياغدىمى
داغلارنى داغلار تۈخويار تىرتىر.

بۈندىر، سىللەرمى باش آلار بورا،
قارا بولۇدلارنى بوشالار بورا؟
دالغالار چارپىشار بىندلىرى قىرا
قىزىشار، سۈنرا دا سۈيۈيار تىرتىر.

دومان قانادىنى داغلارا سرر،
داغلار سىنەسىنى سئلره گۆرر،
اوباقسا قوينوندا مین بوساط گۆرر،
ياتیسا دیکسینیب اویانار ترتر.

اوبالار قالیدیر قولاغی سسده،
سن اوندان حیات اوُم، یاشیللیق ایسته،
مغرور فعله لرین قوللاری اوسته
واخت گلر راحتجا اویویار ترتر.

الينجه دە يىر آخشام

داغلار كهر كىمى يوينلەنيدىر،
گۆرنەدە دوشمىن دىنمازمى قانى؟
داشلار يومروق كىمى دويونلەنيدىر،
بو قدر يومروغون صاحىبى هانى؟
ذىروەلر بولودلو،
دۇشلر دومانلى،
سىرلى عصرىرىن ماراغى ياتىب
ساندىم هر قايدا بىر دلى قانلى
مارىغا ياتىب...
بو يىردە كىملرىن هارايى قالىب؟
سس وئردىم،
قايلار كسدى سسىمى.
داغلار الينجه نى چىيىنە آلىب،
الينجه داغلار يىزىرئهى كىمى.

گۆيلر اود - آلولولا دىللەنسە، اگر
قالا ايلدىرىملى يىخار درەيە،
بىر قايا ذىروەدن گىللەنسە، اگر،
باشلار قوشون كىمى آخار درەيە.

الينجه قالاسى...

هر داشى قديم،

بوردا قوللار يما گوج گلدی، سانكى.
 بير ايگيد يوخدومو بويورسون، - دئديم،
 داشلار يارالى تىك دىكلدى، سانكى،
 بوردا چوخ گلەلر آتدان يىخىلىپ،
 چوخونون دىلىندە
 قالىپ بويروغو؛
 بوردا قورخاقلارين قلبى سىخىلىپ،
 كىشىلرين قورخمايىپ،
 سىخىپ يومروغو...

ايندى قارتال لارمى قوروپور داغى،
 دونىكى جانلىمى هر سكوت - كۆلگە؟
 قايلار قوينوندا يوا قورماغى،
 قونوب ذىروەلرە مغرور دورماغى
 قارتال ايگيدلردن اؤيره نىپ، بلکہ؟

گئديرم...

حسن منى بير ده گتيرر،
 دئىممى الينجه گولدور، چىچكدير؟
 بو داغا قوم اكسن قايا بيتيرر،
 داشكسن قالايا چئوريله چكدير!

ایرواندا خال قالمادی...

ایرواندا خال قالمادی،

خال - خال اولدو باغیم منیم.

آغری داغدان آغیر گلر

اور گیمده آغیریم منیم...

مسجیدلری اوچوردولار،

دیکلدی قارا کیلسه لر.

او تورپاغیم کؤکو اوسته

یارادی، یارا کیلسه لر،

اویاق بیر نیسگیل گؤرر لر

قلیمی یارا بیلسه لر:

ایگید قارتالار یوردونا

قارغا - قوزغونلار دولدو کی،

ایرواندا خال قالمادی،

ایرواندا نه قالدی کی؟!

سازدا "ایروان چوخورو"،

سازدا قالب "گؤیجه گولو".

یازی بابامین یازیدی،

يازدا قالىپ گۆيچە گولو،
نرگىزلىرى يىتىم كىمى،
بىئۆشەلىرى بۆكولو:
تورپاق! تورپاق! - دئە - دئە
لالە باغرىم خال سالىدى كى،
اىرواندا خال قالمادى،
اىرواندا نە قالدى كى؟!

گۆيچە آدىم اوچوب گىتتىدى،
ستوان دوشدو يىرىنە.
ايگىدلىرىم آتدان دوشدو،
دۇوران يىتىشىدى بىرىنە.
يوردرسوز قالىپ سوروننە
تورپاق گركدىر بوروننە:
تورپاق! تورپاق! - دئە - دئە
نئچە غۇمورلر سولدو كى،
اىرواندا خال قالمادى،
اىرواندا كىم قالدى كى?!

توغلوجا

او داغلاردا بير كند قالدی،

اولو بير كند - توغلوجا،

قارشى داغلار اولاييلمز

بير بسته بوى اوغلوجا...

گوندوغانا باخار اونون

خانا - خانا ائولرى،

بير - بيرنه قيسيليدير

آنا - بالا ائولرى.

باهار واختى لاله‌لر،

باتار قانا ائولرى،

چمنلرى ماوى دسمال،

بولاقلارى بالليجا،

او داغلاردا بير كند قالدی،

اولو بير كند - توغلوجا.

قوجالارى بير قايادير،

ايللر اؤتوب يئل كيمي،

غنچه - غنچه اوشاقلارى

باهار اؤپموش گول كيمي،

او داغلارین باشی اوسته
 دو یومه له نیب ال کیمی...
 سال قایالار اووخار لانیب،
 دۇنوب یالین قیلینجا،
 او داغلاردا بیر کند قالدی،
 اولو بیر کند - توغلوجا.

او داغلارین سینه سینده
 گۆیچک ائلیم وار منیم،
 گۆی گۆلومون ائکیز تایی
 گۆیچه گۆلوم وار منیم،
 لپه لرین نغمه سینده
 "گۆیچه گولو"م وار منیم.
 نغمه لری ائله سیغماز،
 سۆز - صحبتی بوللوجا،
 او داغلاردا بیر کند قالدی،
 اولو بیر کند - توغلوجا،
 قارشى داغلار اولایلمز
 بیر بسته بوی اوغلوجا...

دورنالار باھار آختارىر

بوش يووالار اوشويور
كىمسە سىز اور ككىمى،
چىلپاق قالانى بوداقلار
سىغىنىب بىر - بىرىنە.
كۆچور دورنا قاتارى
وطنسىز كولك كىمى،
دوزولور قىروو كىمى
گونشنىن تىللرىنە...
اوقۇق دە خال - خال اولور
دورنالارنى قاتارى،
قايلاردان قايدىر
سون "الوداع" نداسى.
بولودلاردان بويلانىب
آختارىرلار باھارى،
تنها قالان يووالار
خاطىرەلر آداسى...
اعتبارا گوتىب
سرچەلر دۇزور قىشا،
سىغىر چىنلار سىغىر

سون اومىدە، گوماننا.
 بىر آغاچ كوغوشوندا
 قىشى وورولار باشا،
 دئمه كۆچرى اولور،
 دورنالارى "قىنما".
 دورنالارين كۆچمگى
 دۇيوشدن قاچانلارى،
 قورخاقلارى آندىرىر؛
 هر لىكى سرچە يە
 بىر يووا، يورغان اولان
 دورنالارى كۆچمگى
 منى يامان ياندىرىر...
 حثيف او نهنگيله،
 حثيف او قانادلارا،
 گر ك بو بۇيوكلوكله
 دۇزىدىلر شاختايا،
 گيرىدىلر اودلارا.
 وطنده اۆلەيدىلر،
 وطنده قالايديلار.
 بىر باهار عۇمرو اوچون
 نه آغلايب، سىزلايب،

نە لىكك سالايدىلار.
ھەر دىققە قىش گىلىدە
اۋلۇب - دىرىلمىكىدىن سە
بىر غۇموردە
بىر جە يول
كۆچرى اولادىلار...

سۈنچىلىمىش، ۱۹۷۵

زمی

کندیميزین اوستو زمی،
ساپساریدیر ایستی زمی.
گون اولدو کی، تئل - تئل اولوب
آج یوللاری کسدی زمی.

کندیميزین آلتی زه می،
آغزینیزین دادی زه می،
گون اولدو کی، اود گؤتوردو
دویورمادی یادی زه می.

کندیميزین بؤیرو زمی،
برکتی، خئیری زمی.
اؤزوموزه بس ائله ییر،
گرک دئیل غئیری زمی.

کندیميزین یانی زمی،
ایگیدینین سانی زمی،
پاییزادک تورباقدایدی،
پاییز گلدی، هانی زمی؟

کندیميزین ایچی زمی،
دؤرد یاتیندان اوچو زمی،
بوغدا - بوغدا بویا دؤندو،
داغلار بویدا گوجه زمی.

کوچه دن توی کنچیر

کوچه دن توی کنچیر بو آخشام یتنه،
دوداقددا تبسم، اوزده سئوینج وار.
اؤلورده قول - قولا، چیین - چیینه
- ائله بو "یاللی" یا باشلا یا جاقلاز.

رقصدن آز قالیر سوموکلر سینا،
بیر ماشین ایچینده ایکی دیر دنیا.
بیر قوجا سڑیکه نیر ال آغاچینا،
کؤکسونو اؤتورور:
"آ گیدی دنیا..."

گلینلیک دوواغی بورونوب آفت،
ماشینین اوستونده قیرمیزی بیر شال
بیرنین یولونو کسدین
- جنایت،
تویون قاباغینی کسدین -
نمر آل.

وارىنى جۈھىزدە وئرن آنالار:
"بركت ائويمىن داشىنا" دئىير.
ائوينى گلىنسىز گۇرن آنالار:
"ساغ الين اوغلومون باشىنا" دئىير...

كوچەدن توى كۈنچىر،
دايانىر صحبت،
ھامى بو سۈيىنچىن سىلىندىن ايچىر.
يىرىنىن ائويندىن قىز كۈچور، فقط،
يىرىنىن غۇمروندىن سوبايلىق كۈچور...

اینام

منه اینانمیرسان بیر یوخو کیمی،
 قلیبندشوبه‌لر، ایهاملار اویاق.
 یوخ، من ایسته‌میرم بیر چوخو کیمی
 یاشایاق بو سایاق، اؤلک بو سایاق...

نییه باخیشلارین اوشودور منی،
 قلیبن کی، قلیمده قیزینماق ایستر.
 نه شوگی یشی‌دیر، نه نفرت یشی،
 ائله ترو‌دود ده کؤهنه‌دیر، یشتر!..

بلکه ده آدیما چوخ سؤز دئییرلر،
 ایسته‌سن اینانما، ایسته‌سن اینان...
 آییق اول!..

آداما چوخ سؤز دئییرلر؛
 گؤر هانسی دوغرو‌دور،
 گؤر هانسی یالان.

یاخین گل،
 اودونا گیر بو اور‌گین،

سئونلر پاییزا، قیشا بورونمز.
اصیل چیچکلرله کاغید چیچگین
اوزاقدان باخماقلا فرقی بیلینمز...

هر دن زنگ ائدیر سن... سوسورسان، نیه؟
سنین سکوتون دا تانیشدیر منه.
بیر ده زنگ ائدیر سن
حیر صله نیم دئییه،
دستگی چیر پیرام عصبلریمه.

بیر دستک گولوشلو،
ییری عصبی،
باشلا بیر تئلفون اویونو سونرا.
ییلیرم سوسماغین ندیر سببی،
اوخ آلیب گیزلتمه یایینی، سونرا...

منه اینانمیر سان بیر یوخو کیمی،
قلیند شوبه لر، ایهاملار اویاق.
یوخ، من ایسته میرم بیر چوخو کیمی
یاشایاق بو سایاق،
اؤلک بو سایاق...

بو، همین پاییز دئیل

کئچن ایلکی کیمی دولوب بولودلار،
آغاجلار حسرت برونوب یئنه.
کئچن ایلکی کیمی قالیب بولودلار،
بس ندن بو قدر یاد گلیر منه.
کئچن پاییزدا دا بئله چن واردی،
هردن گونش کیمی گورونن واردی،
پاییز دیر...
بو پاییز او پاییز دئیل.

ائله بو ماهنیلا همین بولاقلار
کئچن ایل وصالدان اوخوبوردولار.
آی سوزلو بولاقلار، سرین بولاقلار،
ندن سسینیزده بیر انتظار وار؟
هیجران نغمه سی دیر ایندی نه یازسام،
طبیعت، سن منی آلدانمازسان
- پاییز دیر...
بو پاییز او پاییز دئیل.

دورنالار بئله جه اوچوب گئديردى،
يئلپىك قانادىنى آچىب گئديردى.
اوندا دا توى - دويون فصليدى پايز،
اوندا دا صدالى - سسليدى پايز...
ائله بيل آزالىب دورنا قاتارى،
ائله بيل چوخالىب توى انتظارى،
پايز دير...
بو پايز او پايز دئيل.

جيغىرلار كمنده دؤنموشدو اوندا،
كؤنوللو دوشموشدو كمنده اوقيز.
گونش اوؤجوموزا ائتميشدى اوندا،
ايكيمي زين ايدى ان پارلاق اولدوز.
او پايز توى اوچون سؤز وئردى منه،
بو پايز اوخشامير توى ائيله يه نه،
پايز دير...
بو پايز او پايز دئيل.

...ییلسم یالان دئیوسن

(نغمه)

ایشیق دئسن یولونا
چیلچیراقلار دوزرم،
هیجران یو کو چینیمده
آغیر اولسا دؤزرم،
دوشرم ناغیللارا،
ناغیللاری گزرم
ناغیل اولمادیغینی
ییلسم یالان دئیرسن.

داغلار سنه وورولسا
یانار، قاری ارییر،
دشا دئسن سنیم
آیاق آچار، یثیرییر،
قلیم شفقله دولار،
آغلار کؤنلوم کیرییر
سن خیال اولدوغونو
ییلسم یالان دئیرسن.

شكىل وئرسن اوخشارام،
سېنەم اوستە ساخلارام،
اومىد وئرسن گۆزلىرم،
اورگىمى سېخمارام،
مىشەلرە گىتىرم،
چىمنلرە باخمارام
سەن چىچەك اولدوغونو
يىلىسم يالان دىئىرسەن.

دوشونىرم دونىايا
اىلكك آچىلان سىحرەم،
اولدوزلارى ائىدىرىپ
يوللارىنا سېرم،
باشىنا دولانارام،
اللىرىندەن اۋېرم
مەنى سئومەدىگىنى
يىلىسم يالان دىئىرسەن

كۈنۈلسوز اولاندا

اينجىيىپ اودلارا سالما كۈنلۈمو،
غضب دويغولاردان بىر تونقال قالار.
گۈردون فيكىرلى يم آلما كۈنلۈمو.
اللىرین هاوادان آسيلي قالار.

بوراخ فيكىرلرین قوينونا منى،
گۈزلەمه علاجسىز تېسىملىرى.
آخشام گۈررسن كى، گۈلدۈروب سنى،
يشنى بىر شعیرله دۈنموشم گىرى.

مین گوجون دیزینی بىر حيله بوكر،
بىر باغلى غنچهده مین حكمت ياتار.
بىر گۈله كۈنۈلسوز توخونسام اگر،
لچكلر تيكان تكك اليمه باتار.

يشنه باخيشلارین نيه يول چكر؟
بىر ايستك، بىر دويغو قلىمى دۈير.
كونۈلسوز تىلینی اوخشاسام اگر،
ساجينين هر بيرى شاهمارا دۈنر.

بلکه ده قادينا بونلار خوش دئيل،
آخى، نوازش دير اونون تملی.
فيكىرلى اولاندا سينهم بوش دئيل،
كۈنلۈمه فيكىرلر دولور دئمهلى...

سن اوشاق دئيىلسن كى...

سن اوشاق دئيىلسن كى،

دېمە - دوشرا اولاسان،

هر شيرين اوخشامايا،

وعدلره آلداناسان...

سن اوشاق دئيىلسن كى،

حيرتين بۇيوك اول،

اتوجيك ياپديغيم يترده

بیر اووۇج شوشه قالا

سينمىش بير اورك كيمى...

سن اوشاق دئيىلسن كى،

سۇيله ييم كى، محبت

انسان عۇمرو اوچوندور

سو كيمى، چۆرك كيمى.

سيغينيدير وقاريم،

سئوگيم، غيرتيم سنه،

ائه، من ده لاپ اوشاغام؛

سن اوشاق دئيىلسن كى،

سئوگى اویره ديم سنه...

گشتدی صمیمیت

گشتدی صمیمیت...

بیز یالین قالدیق،

آپاردی اوزوندن تبسم لری.

هیجران دوغرو اولدو،

بیز یالان اولدوق.

ساختالیق آرایا گیرندن بری...

باری اؤز سؤزونو اورک دئدیمی

- دانیش،

بو سویوقلوق ندندیر، بیلیم،

اوزونده اوچ خال وار

اوچ نقطه کیمی،

یاریمچیق جومله یه بنزمه، گولوم.

گشتدی صمیمیت،

گشتدی آرادان،

اریدی، یوخ اولدو اوزاقلار کیمی.

باخیرام اوزونه

حیر صلی آنادان

تبسم گؤزله یین اوشاقلار کیمی...

هله پاسلاتماييب خاطيره لر ده،

هله قليميزده ايستى وار بير آز.

بير نغمه سسله نير هئي پرده - پرده:

"گئتدى... او گونلره داها گون چاتماز!"

قليمه يامانجا دولوب شوبه لر،

هئچ بئله دئييلديم

نه اولدو منه؟

ايلك باهار يئنى دن قايديب گلر؛

چيچك - خاطيره لر قالار چمنه.

بو حسرت بلكه ده ايلي ق دو ماندير،

سن بير قاناديسان،

من بير قانادى.

وصالانه وار كى،

حسرت ياماندير،

دؤزولمز اولورموش قيسقانجلىق اودو.

گئتدى صميميت،

گئتدى آرادان،

اويدى، يوخ اولدو اوزاقلار كيمي.

باخيرام اوزونه...

حير صلى آنادان

تبسم گؤزله ين اوشاقلار كيمي.

سن نىيە دىيشدىن

سن نىيە دىيشدىن، ياز بولودو تىك؟

يوماز گوناھىنى بىر دىنيز سىنىن.

سن ايندى لىچكى تۆكولموش چىچىك؟

بىلەمى بۇيوتدو كىندىمىز سنى؟!

سۇيلە، كىم قالىب كى، عشق اومماياسان؟

قوى دىيىم.

اۋزون دە، بىل كى، نىچى سىن:

عۇمرونده بىر قىزىت اوخومامىسان،

مودا ژورنالينا آبونه چى سىن!

بىر قىلىن اوستونو دومان، چىن آلدى،

بويالار اوزونه ياخىلدىغى گون.

غۇلى محبتىن عۇمرو قىسالدى،

دونونون اتكى قىسالدىغى گون!

دئمه كى، بختىمىن گونشى سۇندو،

دئمه كى، پىس گۇزون گىرىنه دوشدو ك.

كسدىگىن ھۇروكلر جوت يولا دۇندو،

ھىرەمىز بو يولون بىرىنه دوشدو ك.

سن منده آجى بىر خاطىره قويدون،
سنى خاطىره ده تاپام، سىغىنام!
آيرىلىق چتىندىر...
بس نئجه قىلدىن
چاتىلمىش قاشلارنىن آيرىلىغىنا؟!

دئ نئجه باخىرسان سن گولە - گولە؟
روحومو يىتە بىر هيجران اوخودور.
بوئادىن گوزونو قارا خط ايله
ساندىم ايلكك عشقىمىن نىكرولو قودور!

عۇمرومون قىرىلمىش بوداغىنداكى
مىحبت آدلانان سون يارباقمىسان؟
بويلا يوخ!
قانىمدىر دوداغىمداكى
سن منىم قلىمى پارچالامىسان.

دويغولار الينده بۇلوندو ايكى،
يىلمزدىم عۇمرومە سرت آياز سنى.
ائله دىشىسىن گۇركىمنى كى،
ايندى ھىچ آنان دا تانىماز سنى!..

دئمە كى، بختىمىن گونشى سۇندو،
دئمە كى، پىس گوزون گىرىنە دوشدو ك.
كسدىگىن ھۇروكلر جوت يولا دۇندو،
ھەرەمىز بو يولون بىرىنە دوشدو ك.

ايستى ياغيشلار ياغير...

الرينى يئلەيىب،
"الوداع" دئىيىپ گئتىدىن،
ايندى يورغون گۆزلىرىن
نيە يوللارا باخىر؟
هۇنكوروب آغلاماغى
گۆيلره سن اؤيرتدين،
- گۆرورسنمى، هله ده
ايستى ياغيشلار ياغير.

درمەديگين چيچكلر
گۆزلىرىندن شە آلدى،
لالەلنمىش ياماجدان
سۆزلۈ بولاقلار آخىر.
او ماوى سممىزدان
سنە بير بولود قالدى،
- او بولوددان هله ده
ايستى ياغيشلار ياغير.

گۈيلەر سوسوب... بوشالما
سەن گۈيلەرنى يىتىرەن،
كەدرلى گۈزلىرىدە
ھەلە دە شىمشەك چاخىر.
سولغون گۈل غىچەسى تەك
آچىلمىش اللەرنە
گۈزۈرسەنمى، ھەلە دە
ايسەن ياغىشلار ياغىر.

يەنە پايىز سارالەر،
سەن نىيە كۆرەلەرسەن؟
گۈندە بىر "واغزالى" يلا
ھەر بىخە بىر گۈن دوغۇر.
خىيىر - دوعا ئۇرىسەن،
يالاندان دا گۈلۈرسەن،
بەس نىيە گۈزلىرىدەن
ايسەن ياغىشلار ياغىر؟..

كۈلك اسىر، بوداقلار
ارىيەر يارپاق - يارپاق،
داغلار دومان چۆكۈر،

سورونور آغیر - آغیر.
نه بو گۆیلر توختاییر،
نه دویور قارا تورپاق؛
گۆرورسنمی، هله ده
ایستی یاغیشلار یاغیر.

یارپاقلار ساری یایلیق،
آغلاما، سیل گۆزونو،
اوچوردون سعادت،
بویلاتما فاغیر - فاغیر.
ایندی نملی بالیشا
سؤیکه ییسن اوزونو،
- گۆرورسنمی، هله ده
ایستی یاغیشلار یاغیر...

سئوگى ھەلە غۇمور دئىيل

۱

سئوگى ھەلە غۇمور دئىيل، عزيزىم،
قارشىدا ايللرين سيناغى دورور.
ھەلە باخىشلارين چىيىنلردن
سوروشوب آخماغى وار،
ھەلە بو سئوگى نين
سكسكەلى اوشاق كىمى
قارانلىقدان قورخماغى وار؛
سئوگى ھەلە غۇمور دئىيل، عزيزىم...

اۋتن گونلره الى چاتماياندا،
تكلىكدن باغرى چاتلاياندا
ھامى باجارار سئومگى.
ياغاندا اوستونه واختين آغىرلىغى،
قارالدىندا گۈزلرىنى
ديوارلارين عاغلىغى
ھامى باجارار سئومگى؛
سئوگى ھەلە غۇمور دئىيل، عزيزىم...

۲

كۆهنه سئوگىسى له اۆيۈن قىزلار،
ايندى ياد اور كده دۆيۈن قىزلار،
كىم ده بيلمەسه ده

سىز بىلير سىنيز،

باشىنيزا گليب،

دوز بىلير سىنيز.

اۆزونوز بير ائوه كۆچدونوز، آنجاق
قلىنيز باشقا بير اور كده قالدى.

خاطيره يه دۇندو عهدىنيز، آنجاق
يۈنگۈل عشقىنيزى كولكلر آلدى؛
سئوگى هله عۆمۈر دئىيل، ائله مى؟..
هله بو سئوگى نىن تر دلدردە

يشىن وورماغى وار،

سىخىلماغى وار.

هله بو سئوگى نىن گۆزلرى باغلى
شهرت ذىروە سىندن يىخىلماغى وار.
آياغا دورماغا گۈجون چاتماسا،
سعادت اليندن اگر توتماسا،
قاجىر سان فرصتى اگر اوو كىمى،
آتىلسان حياتا بير تىلوو كىمى
سئوگى هله عۆمۈر دئىيل، عزيزىم...

مەھبەتلە ئۇپۇر داغى
بولاقلار يىن بوز دوداغى،
ياشا تەماسا بىر بۇداغى
بولاق ھەلە غۇمۇر دىيىل.

اودۇن يانماق دىر ماراغى،
كەيىر تىتىن اوددۇر ياراغى،
ياندىر ماسا بىر چىراغى
يانماق ھەلە غۇمۇر دىيىل.

گەر كەسىز يانا جاق دىسا،
قورۇجا اود - اوجاق دىسا،
بولۇددا قالا جاق دىسا
گۈنش ھەلە غۇمۇر دىيىل.

نەيە لازىم قولاق كارسا،
پارتلا ياجاق اورك دارسا،
فەيكىرى، دوشۇنچەسى كورسا
گۇرمەك ھەلە غۇمۇر دىيىل.

كول اوفورمۇرسە ھىجرانا،
اگر گولمۇرسە ھىجرانا،
دۇزە بىلىمىرسە ھىجرانا
سۇمەك ھەلە غۇمۇر دىيىل!

دونن توپون ایدی...

ساغلیقلار دئییلدی چیغیر - باغیرلا،
اوشوین قلبینه گیرن اولدومو!
گوزوندن قلبینه دوشن جیغیرلا
آخان گوز یاشینی گورن اولدومو!

ساغلیقلار اوزاندی...

سحره کیمی
چالیب - اوینادیلار، کئف ائیلهدیلر،
چیرپیب پیلله لره سون اومیدی
"واغزالی" اوستونده دفن ائیلهدیلر.

سون اومید!
او منیم گرگیم ایدی...
یولونا شام توتدو نئچه قیز، گلین.
شام دئیل،
او منیم اورگیم ایدی،
سون دفعه یانیردی یولوندا سنین.
گئتدین...
او کؤهنه یول نور یولو ایدی،

ايزىن دوشن يترده گول آچمادى كى؟
اۆزگە يله كئچىردىن او يولو ايندى،
آياغىن آلتىندان يتر قاچمادى كى؟

بو يوللار نه يامان وفاسىز ايمىش،
نيه چىلكله نىب تۆكولمە دىلر؟
دوشوب قەدىنە هر يو خوش، ائنىش
نيه اور گىمە چكىلمە دىلر؟..

باشىنا گول - چىچك سېدىلر او گون،
آلىشان قلىنە سو سېمە دىلر.
"گئت" دئىب
آلتىندان اۆپدولر او گون،
سنىق طالعىنى دوزلتمە دىلر...

گول دون...
گولوشونون عۆمرو چوخ قىسا،
بىر حسرت آخىردى قانىندا سنىن،
اوردا بوتون يئرلر توتولموشدوسا
يثرىم گۆرونوردو يانىندا سنىن.

دونن تویون ایدی...

خوشبخت اولاسان!

گۆرونور بو بیزه قسمت دئیلمیش.

اونوت!

اٹله بیل کی،

سئودیگین اوغلان

گئتدیگین اوغلانمیش،

نصرت دئیلمیش...

گلله جگم

تکى وعده له شک،
آی عؤمروم - گونوم،
صاباحا بو قدر بد گومان اولما.
قطره اول،
ياخين اول، بس سن منيمچون
اوزاقدا گؤرونن بوژ دومان اولما.
داياناق اوز - اوزه ايکى ساحل تک،
محبت آرادا بير عمان اولسون.
باخيم گؤزلرينه گولومسه يرك،
سنى قوی وصاليم اليمن آلسين.
تصادف آرانى کسسه،
يئنه ده
درديمي سنينله بؤله جگم من،
حسيمي، دويغومو بير مکتوب انديب
سنين گؤروشونه گلله جگم من.

يئنه سرحدلرده گولله آتيليب،
عصبلر بير تاريم سيم اولوب ايندى.
يئنه يوخلارارا قورخو قاتيليب،

تکی دینجلیک اولسون...

اولماسا، ایشدی -

بیزی آغوشونا آیریلیق آلسا،

آرایا سرحدلر دوشه سی اولسا،

بیر حسرت بوروسه گویو، یثری ده

قورخما...

محبтім ائله اوڭلودور،

اریدر تیکانلی مفتیل لری ده.

وطنچون،

سنینچون اودا دا دوشسم

یوخ، یوخ آغلامارام،

گله جگم من.

ایلمده بیر دسته ظفر چلنگی

سنین گؤروشونه گله جگم من.

عؤمروموز حیاتین قوللاری اوسته

بعضاً اویاق اولور،

بعضاً مور گولو.

بیزیم هیجرانیمیز آنلار بوکولو،

دوشموشوک محبت یوللاری اوسته.

دورموشوق بیز ایکی یول آیریجیندا

بىرىندە ۋىسالىدەر،

بىرىندە حسرت...

سەن ۋىر اللرىنى بىر دىستە گۈل تىك

گۈتۈرۈپ دۇنيانى گزە جىگەم مەن،

ۋەدە ۋىر، ۋەدە ۋىر ساباخ گۈرۈشك.

ايشىقلار سۇندۇمۇ،

گىنجە كىچىدىمى

چىخىپ قارائلىقدان بىر گۈنش كىمى

سەنن گۈرۈشۈنە گلە جىگەم مەن.

بیر قیزا

بو گون ده یولومدان ساخلادین منی،
 یئنه ده ایهاملار ایشینی گوردو.
 آز قالدی اورگیم یارا سینه می،
 غضب قانادینی اوستومه سردی...

بیر کدر دوماننی منی بورودو،
 ییغدی گوزلریمه نفرتی، کولو.
 اوستونده هر جوره داش - قاش وار ایدی
 زرگر دوکانی نین ویتیرنی کیمی.

ایترم گوزوندن من ایلیم - ایلیم،
 آتاندان دانیشما، هنج یثری دئیل.
 آتان کایینتده ناظردی، گولوم،
 منیم اورگیمین ناظری دئیل.

ساختا شهرتله دوشمنم، یادام،
 سیم و زر گورورم غایه نده سنین.
 بیر ده حقیقتی بیل کی،
 من آدام

اولماق ايستەمىرم سايەندە سىنىن...

دونىانى گۆرموشم ائلە بىر دوندا،
دنىمىرم سئوينجىدن درد بۇيوك اولوب،
سىنىن جىيلرىنە پول يوك اولاندا
منىم جىيلرىمە اليم يوك اولوب!..

يوخ، يوخ!
وارلى اولماق عىب دئىل كى،
يىلىرم، پولونوز حسابا گلەمز.
سنى ايستىگىم جە سئومەسم، يىل كى،
آتان امر وئرىب سئودىرە يىلەمز.

آيرىلاق،
اونوداق كدرى، ياسى،
كۆنلوم دئدىگىنى سۇيلەيىر دىلىم.
سنى ناظرلىگىن قارا "وولقا"سى،
منىسە احتىياج گۆزلەيىر، گولوم...

ستونلر دئمه یه یدی...

اؤتوب ایللر کئچیر، اؤتور قرینه،
آرزوم یولا دوشور منیم یشیمه،
دونیا نین سعادت ذیروه لرینه
تله سیب، همیشه گنجیکن منم.

مین سوراق گتیرن کولکلر اوچون،
محبت یوواسی اورکلر اوچون،
منیمچون آچیلان چیچکلر اوچون
تله سیب، همیشه گنجیکن منم.

زامان اوچوب گئدیر، گؤزله میر یتنه،
یاغیشلار تله سیر قووشسون سنله،
اولدن ییلدیگیم سفره بئله
تله سیب، همیشه گنجیکن منم.

هیجران قاییمیزی دؤیمه یه یدی کاش،
ایللر گنجلیگیمه دیمه یه یدی کاش،
ستونلر هنج زامان
دئمه یه یدی کاش،
- تله سیب، همیشه گنجیکن منم.

سئودىرە بىلمەدەيم...

دلى كىمى سئودىم گۈزل دىلىنى،
گول وئردىم، ياندىرىپ - ياخدى الينى،
سئىچىپ جىملەلرەن ان گۈزلىنى
تېرەيىپ سۇيلەدەيم سۆزومو سەنە،
سئودىرە بىلمەدەيم اۋزومو سەنە...

حسرتى، وصالى قوشا سئودىردەيم،
اوشوئىن آينىمى قىشا سئودىردەيم،
ياللىن آياغىمى داشا سئودىردەيم،
تانىدا بىلمەدەيم ايزىمى سەنە
سئودىرە بىلمەدەيم اۋزومو سەنە...

آلىشىپ ياناردەيم گۈز اىستەسەيدىن،
بىر نغمە اولاردەيم سۆز اىستەسەيدىن.
منى گۈرمەك اوجون گۈز اىستەسەيدىن
كور قالىپ، وئردەيم گۈزومو سەنە؛
سئودىرە بىلمەدەيم اۋزومو سەنە.

سەنە ھەر مەكتوبو يازدەيم قانىملا،
روحوملا، حسىملە، ھىججانيملا،
سئوئىنچلە اۋلردەيم، اگر بونونلا
باغىشلەسايدەيم مەن
عۇمرومو سەنە؛
سئودىرە بىلمەدەيم اۋزومو سەنە...

سنوه - سنوه آیریلاق...

بیز خوشبخت اولمادیق سنولر کیمی،
ایندی سون باهارتک سیزلار قلیمیز.
بلکه بو دونیا یا گلمشیک، گولوم،
آرتیراق دونیا یا حسرتینی بیز.

طعنه ده، گیلٹی ده داها عبثدیر،
بو سیرلی رؤیادان آییلاق گرک.
یا سن گئجیکمیسن، یا من تلسدیم،
ایندی سنوه - سنوه آیریلاق گرک.

کؤنول گیزلی - گیزلی
یاناجاق ایندی،
بیر داملا گؤز یاشین دنیزدی منه.
بیزه خاطیره لر قالاچاق ایندی،
سنین خاطیره ن ده عزیزدیر منه...

بیلیرم، بو حسرت اوزه جک سنی،
چالیش، کؤلگه کیمی سورونمه یه سن.
گؤزلریم هر زامان گزه جک سنی،
چالیش،
گؤزلریمه گؤرونمه یه سن!...

ایکیمیزین یثرینه...

سئود یگیمیز بیر نغمه وار...

بو سئو گیدن سن قورخورسان
عیبی یوخ،
من سئورم ایکیمیزین یثرینه.
بو عشق اوچون بیر گون
دارا چکسه لر
من گئدرم ایکیمیزین یثرینه...

مین عذابدیر سنسیز کئچن
هر گونوم،
اونو توشام یاخشی، یامان فرقینی.
بو سئو گنین داغ اویدن دردینی
من چکرم ایکیمیزین یثرینه.

گول دئیرم، گول قلینه دئیرم،
من سینچون تانری یازان شعیرم،
دوداقلارین اینجیمه سین دئیرم،
- من اولرم ایکیمیزین یثرینه...

طالعیمده سون آچیلان گولومسن،
سوزوب قارا گؤزلرینی گولومسه،
بو سئو گنین سونو اگر اولومسه
من اولرم ایکیمیزین یثرینه.

بو سٹودا

ناحاقدان دویموشام، من حاق گزیرم،
باشیما بیر بلا، گوناہ گزیرم.
من کی محبتدن اوزاق گزیرم،
ہاردان اور گیہہ دولدو بو سٹودا؟

درده آیلمز دیم، عشقہ آیللیم،
بو عشقی تانرینین جزاسی ییللیم،
من کی بو سٹوگیہہ حاضیر دئییللیم،
گول کیمی الیمده سولدو بو سٹودا.

یئنہ من اولمادیم اولفتی قیران،
سٹودیممی، عشقیمده اؤلونجه واران،
کدری بیر دنیا، سٹوینجی بیر آن،
منی بلالارا سالدی بو سٹودا.

اۆلدۈرمە منى

جانى سىن وئرمەدىن، سىن دە آلاسان،
اومىد وئر ياشايىم، اۆلدۈرمە منى.
قىيىما سئۆيىنە قاتل اولاسان،
اومىد وئر ياشايىم اۆلدۈرمە منى.

اۆلۈمۈم مەن يىرە يۈزۈلاچاقدير،
دۇنيادان بىر سئون آزالاچاقدير،
قېرىم اورگىندە قازىلاچاقدير،
اومىد وئر ياشايىم، اۆلدۈرمە منى.

مەننى اۈز الەنلە مزارا وئرمە،
گۆرمەك اىستەمىرسىن، ھىچ مەننى گۆرمە،
سىن آلا، بو قدر گوناھا گىرمە،
اومىد وئر، ياشايىم، اۆلدۈرمە منى.

واللا، اللەرىمدە قالاچاق ياخان
يىلمىرىم بو مەنزل اوزاقى، ياخىن،
ياشاماق مەننىم دە ھاقىمىدى، آخى
اومىد وئر، ياشايىم، اۆلدۈرمە منى...

یاشادی

بو سئوگی نین عؤمرو بئله قیسایمیش،
بنؤوشه تک بیرجه هفته یاشادی،
سئوینمگه صبری بئله چاتمادی،
نه یاشادی، غم طرفده یاشادی.

بو تر غنچه آچیلمادان سولارمیش،
بو محبت هانسی سمته یول آلمیش؟
سئونلرین گونو قارا اولارمیش،
گؤرن کیملر سئویب کئفده یاشادی؟..

او اورکدن گولدو گوموز گون هانی؟
صداقتدن دانیشدیغین دیل هانی؟
بو سئوگی نین سهومی دوشدو عنوانی؟
- اؤز عؤمرونو ائله سهوده یاشادی.

هله بو هاراسی دیر...

آیریلیق هیجران دئیل،
قلبی نین یاراسی دیر،
آیل، قارشیمدا آیل،
هله بو هاراسی دیر.

قلبینی سیخا جاغام،
زنگ اندیب سوسا جاغام،
اثنوینی ییخا جاغام،
هله بو هاراسی دیر.

گؤرنده گوله جگم،
یوخونا گله جگم،
هر جور درد وئره جگم،
هله بو هاراسی دیر.

گئتمز گؤزونون نعی،
گؤز یاشین بو غار سنی.
حسرت یاندیرار سنی،
هله بو هاراسی دیر.

يوللاردا قالاجاقسان،
سارالېب سولاجاقسان.
اود توتوب ياناجاقسان،
هله بو هاراسى دىر.

گوزون يولدا قالاجاق،
هنى بوشالېب، دولاجاق،
گور بير نه لر اولاجاق،
هله بو هاراسى دىر...

قایتار منه

بولاق تئک صافسان دئدیم،
بولاق تئک آخیب گئتدین.
اودلو باخیشلارینلا
قلیمی یاخیب گئتدین.
غفیل گلدین غۇمرومه،
غفیل ده چیخیب گئتدین،
سنسیز دۆزه ییلمیرم،
دۇزومو قایتار منه.

بلکه طیلسیمه دوشدون،
اورگین داشا دۇندو،
سینله گئدن عشقیم
حسرتله قوشا دۇندو،
دئدیم باهاریم گلیب،
باهاریم قیشا دۇندو،
گولومو آپارميسان،
یازیمی قایتار منه.

نازینلا چوخ اوینادیم،
دئدیم حوری، پریسن،
گؤیو الیمدن آلدین،
دار ائیلهدین یثری سن.
سن ملک دئیلمیشسن،
عادی لردن بیر یسن،
منی مندن آلمیسان،
اؤزومو قایتار منه.

سنی اونوتسام...

من سنی اونودا بیلیمیرم، آخی،
اونوتسام، نه لری اونودام گرک،
گؤیلره باخمیشیق آیلی گئجه ده،
اونوتسام گؤیلری اونودام گرک.

دنیزی اونودوم، یا دالغالاری،
خاطریرن یادیمدان چیخایدی، باری.
پاییزدا خزان، قیشداسا قاری،
باهاردا گوللری اونودام گرک.

دی، نجه اونودوم من سنی نجه،
سوگی دورنا دئیل، پاییزدا کؤچه،
یوخوما گلیر سن منیم هر گئجه،
آیلاری، ایللری اونودام گرک.

سنین خیالیندیر حسرتله باخان،
آدیندیر هر ساعات قارشیمایا چیخان،
قاریشیب شکلینه گوزومدن آخان،
یاغیشی، سئلری اونودام گرک.

سینه مده پشیمان اورگیم قالدی،
اوچدون، الریمده لگگین قالدی،
نه لری ایتیردیم، باخ، نه ییم قالدی،
نه لری، نه لری اونودام گرک.

يىلرم...

منه قادان آلىم دئمه، عزيزىم،
من سىن باشىنا دؤنه يىلرم،
سنىز غم آلولو يانان اوجاغام،
آغلاما، ياغىشدان سؤنه يىلرم.

من گونش گؤزله يىن پوچورام هله،
اؤزوم اؤز دردېمدن قاچيرام هله،
اولدوزدان اولدوزا اوجورام هله،
چاغىرسان تورپاغا ائنه يىلرم.

قىفيل آختاريرام من آچار كىمى،
امداد گؤزله يىرم يىر ناچار كىمى.
هله كى سوسورام گوناھكار كىمى،
يىر گون عصيان ائديب دینه يىلرم.

دئيه سن، تانرىيا يئتیشدى دوغام،
هله كى جاوابسىز قالیبدى سؤال،
كوسموسن، بئله جه كوسولو ده قال،
باريشسان، سئوينجدن اؤله يىلرم.

بورا قدرميش

بو دونيادا ابدى ليك نه وار كى،
عؤمور كيى هر شى گلدى - گذرميش.
نه سئوگى نين گوناھى وار، نه بيزيم،
بو سئوگى نين عؤمرو بورا قدردى.

مجنون آھى، لئىلى نين گؤز ياشلارى
نه بيليديك افسانه يميش، هدرميش.
غم ائيله مه، هر يولون بير سونو وار.
بو سئوگى نين عؤمرو بورا قدرميش.

گوله - گوله باشلاميشديق بو عشقى
آخيري ندا گؤز ياشييميش، كدرميش.
محببتن پاييز فصلى وار ايميش،
بو سئوگى نين عؤمرو بورا قدرميش.

آيرىلىق خاطيره لر ايچينده،
بو آيرىلىق اولومدن ده بئتميش،
تسلى ميز بو اولاجاق، سئوگيليم،
بو سئوگى نين عؤمرو بورا قدرميش.

احتیاطلی اول!

مندن بئله آسان آیریلیب گئتمه،
بیر گون سیخیلارسان، احتیاطلی اول،
نتجه گوز دیکیلیب قدملرینه
گوزله، ییخیلارسان، احتیاطلی اول.

آجی دوغرو خوشدور شیرین یالاندان،
بودر مه، یاپیشماز کیمسه قولوندان،
بیر گون من وئردیگیم سویوق سلامدان
آلیشیب یانارسان، احتیاطلی اول.

دئمیرم هر شیرین ماهنی یا اویو،
هله قارشیدادیر عؤمور - گون تویو،
گوزله، بیر سهوینی سن عؤمور بویو
"یادگار" ساخلارسان، احتیاطلی اول.

سیزلادار قلبینی منیم حسرتیم،
دئیرسن هیجرانمی اولدو قسمتیم؟
قاییدیب گلرسن: - باریش، نصرتیم،
باریشماز، سینارسان، احتیاطلی اول.

ييليرم، چتينيدير...

نيمداش تسلى دير ايندى نه دئسن،
اوزاق خاطيره يه چاتماير الين.
توتونه بوكولموش كاغيذ كيچميسن
يانيرسان،
توستون ده آجيدير سنين.

قاينغى سيز گونلردن سنه نه قالدى؟
ياخشيني ياماندان ايندى آيير سن.
سينن ياشيدلارين اوشاقللى اولدو،
هله ده اوزونو اوشاق سايرسان...

ائله باغلادين كى كؤنلونو او واخت،
ايندى پاس توتويدور،
آچا بيلميرسن.
اوچولوب گؤزلليك دئديگين او تاخت،
ايللرين اليندن قاچا بيلميرسن.
سنى گؤريير هارا آپاريير ايللر،
گئري يه قايتماق اوميدسيز يولدو،
ياخين سيرداشلارين اوچوب گئتديلر،

کیچیک باجیلارین رفیقن اولدو...
 آنان باخا بیلیمیر ائوہ - ائشیگہ،
 ییغیلی قالیدیر جئھیزین سنین.
 عھدینہ وفالی اولمادین، نیہ؟
 باری بیر اور کدہ اولایدی یثرین.

داھا کسلیبیدیر او واختکی زنگلر،
 بو کولو خالچانی گووہلر یثیر،
 بوللور استکانلار،
 بوللور قدحلر
 کیشی دوداغینا دیمک ایستہ بیر.
 نہ سئوگیلین یوخدو
 گؤزلہ بہ سنی،
 نہ دہ مکتوب یازان،
 سن گؤزلہ بہ سن.
 سئودالی گونلرین قاییتیمیر گئری،
 سیخیب اور گینہ عزیزلہ بہ سن.
 عؤمرو یئلہ وئرب
 بو یاشدا، سیندہ
 یالان خیالارا دالماق چتیندیر.
 کؤھنہ لمیش،
 قات کسمیش جئھیز ایچیندہ
 اللری قوینوندا قالماق چتیندیر...

دوشسە ئىيلە يىم

داھا گئرى قايتماغا گومان بوخ،
يوللار يما داغلار دوشسە ئىيلە يىم.
گولە - گولە اوز چئورن آيرىلىق
آياغىما آغلار دوشسە ئىيلە يىم.

بو سئوگى دە بير سؤز اولدو آدىما،
اؤزوم ياندىم اؤز عشقىمىن اودونا،
آيرىلىرىق، هئىچ بىلمىرم يادىما
او سئويملى چاغلار دوشسە ئىيلە يىم.

من چاتارام او منزىلە دؤزوملە،
اول كى تىك آلوووملا، گؤزوملە،
بو محنتى آپارارام اؤزوملە،
كؤرپو سىنسا، چارخلار دوشسە ئىيلە يىم.

چارە يوخذو واختلى گلن اؤلومه،
كؤنول دؤنوب، گوجوم چاتماز كؤنوله،
ايللر اؤتر، گؤروشنده اليمه
اورالانمىش تاغلار دوشسە ئىيلە يىم؟

اۋزون يىخىلىپسان...

آماندىر، قلىپنى بىلە سىخما، گل،
بىر كۆرپە سالىشام،
سىنماز، قورخما، گل،
سەن ئاللا، اوزومە ئالە باخما گل،
اۋزون يىخىلىپسان، دور، آلا گۈزۈلۈم.

اوشاق دىيىلدىن كى، ياشى سۈيەسەن،
ناشى گۈنلەرنى، ناشى سۈيەسەن،
داشا دىمەدىن كى، داشى سۈيەسەن،
اۋزون يىخىلىپسان، دور، آلا گۈزۈلۈم.

دە، كىمىلەر تىپتى سەنى يىرىندەن،
بوندان سونراسىنى دوشون درىندەن،
قلىمىن ال چاتماز دىرۈلەرىندەن
اۋزون يىخىلىپسان، دور، آلا گۈزۈلۈم...

طالەين قەدرلە گۈرۈشدۈ سەن،
گۈردۈگۈن يۈخولار قارىشىدى سەن.
آياغىن دوز يىردە سۈرۈشدۈ سەن،
اۋزون يىخىلىپسان، دور، آلا گۈزۈلۈم...

باشىندا طوفان تەك مەن اسمەمىش،
اوزاق يۈل گەلمىش، تەلمەمىش،

سنىن كىندىرىنى مەن كىسمە مېشىم،
اۋزۇن يىخىلىسان، دور، آلا گۈزۈلۈم...

گۈز نەلر بويلاير گلە جىگىندىن،
قورخ يادلار مەن سەن گۈلە جىگىندىن،
طالەين چۈرۈمۈش يىللەن جىگىندىن
اۋزۇن يىخىلىسان، دور، آلا گۈزۈلۈم.

گۈزەلە دىگەن سۈنچى گلە جىك ھاردان،
سان كى يىر سىم كىمى قىرىلدىن تاردان،
سەدەتە طرف گەند قاتاردان.

اۋزۇن يىخىلىسان، دور، آلا گۈزۈلۈم...
كۈلك سوۋوران كۈل گۈزۈ اۋر تەمۈر كى،
يەنىدىن سەيماز جا يۈزۈ اۋتور كى،
اۋزۇن يىخىلىسان، دور، آلا گۈزۈلۈم.

قورويان بولاقلار چاغلەماز، آخى.
بولۇدلار ياغىشى ساخلەماز، آخى،
اۋزۇ يىخىلانلار آغلەماز، آخى،
اۋزۇن يىخىلىسان، دور، آلا گۈزۈلۈم...

گولە - گولە آغلایان گۈزل...

عۈمروندن کیم کئچدی بئله،
 گولونو کیم بیچدی بئله،
 دولدوروب غم بادە سینە،
 آجی - آجی گۈز یاشینی
 کئف اوچون کیم ایچدی بئله،
 - گولە - گولە آغلایان گۈزل؟

هر چئشیدده غم بیلیرسن،
 غمین نئچه اوزو وارسا،
 هامیسنی سون بیلیرسن.
 سئوینجینه می آغلایب،
 کدرینه می گولورسن
 گولە - گولە آغلایان گۈزل؟

اۋتن گولر گئری دۈنمز،
 نه هارایلا، نه ده چاغیر.
 گولوشون قو تو کو کیمی،
 کدرین داغلاردان آغیر.
 گولە می شئه دوشوب، یوخسا

گون چىخىب، ياغىشىمى ياغىر،
گولە - گولە آغلایان گۈزل؟

غملىر آين قىشىن آلتدا
ماوى - ماوى دنيز آغلار،
آخى، نه گۈردون حياتدا
ستوينچينده كدر چاغلار؟
گولوشو ستون تاپيلار،
كدره كيم كۈنول باغلار؟

گولە - گولە آغلایان گۈزل...
اورگىنى آلما كىمى
بوداقدان درىب، يئدىلر.
اومىدىنى سوفره كىمى
كۈلگه نه سريب يئدىلر،
نه "سالامات قال" دئدىلر،
نه "بىزنن گئدك" دئدىلر،
گولە - گولە آغلایان گۈزل...

مىندىن قاچما ياسان

اومىدىمىسن سىن مەنىم،
بولدۇدۇنام مەن سەنىن،
ئائىلە ئۆرتىمۇشۇم سەنى
شەققىنى ئۆزگە يە
گۈنىش تەك ساچما ياسان...

سىن غۇمرومە گەركەن،
مەنە سوسان، چۆركەن،
گۈيدىن گەلمەش مەلكەن،
قانادىنى قىرەمەشام،
گەئىرى يە اوچما ياسان.

باشىمدا داغىن قارى،
گەلەرم سەنە سارى.
مەنىم اللەرىمەدەدەر
اورگەنىن آچارى،
ئائىلە كەلەلدەمەشۇم،
سىن مىندىن باشقاسىنا
كۆنلۈنۈ آچما ياسان.
گەل كۆنلۈمۈ اوۋۇتدور،
بو، كۆنۈللۈ اوۋۇتدور،
مەجەتەم، سەنۈگەلەم،
كۆنۈللۈ بوۋخوۋۇتدور
- سىن مىندىن قاچما ياسان!..

غريبه سنوينج

او گۆزلرده نه غريبه سنوينج وار؟!
او گۆزلرين شفقينه باخين بير،
گيله - گيله ياشاراجاق اينديجه،
تبسمله سيخيلاجاق دوداقلار،
گوله - گوله بوشالاجاق اينديجه...

هله نئچه دالغا ياتير دنيزده،
آستا - آستا كيرپيگيني ائنديرير،
ائله بيل كي، گونش باتير دنيزده،
بالدان شيرين بير يوخودور، يوخ غمي،
بير اور كدير، سنوينج ايله وورور او.
خبرى يوخ
چۆزله ييب ساپ كيمي
ساچلاريني ديشلريله قيرير او.

ايندى هامى خوش گۆرونور گۆزوننه،
نه هيجران وار،
نه حسرت وار، - قورونا!
اللريله تور توخويوب اوزونه،

گولوشلری آخیب گئدی، ائله بیل،
ساچلار دئیل،
یوسون دوشوب تورونا...

او گۆزلرده نه غریبه سئوینج وار؟!
سینا جاقدیر بو سکو تون آیناسی.
یاغیش کیمی سیپله جک بو ساچلار
سیپله جک،
کولکلرله اویناسین.

بیرجه آنلیق دایاندیرسان بو یترده،
بیرجه کلمه دانیشدیرسان، نه دئیر؟
او دوداقدان کدرلی شعیر ده
بیر سعادت نغمه سینه بنزیر...

چوخ کدرین سون نغمه سی اوخونوب
سئوینجه ده اورک دؤز مور،
بو نه سیرر؟..

بیر خبری تبسمله توخویوب
گۆرن کیمه چاتدیر ماغا تله سیر؟

یوللار یاتیر آیاغینین آلتیندا،
اٹله بیلیر ائولر اونون بویونجا...
فیکری اوچور گؤیون یئددی قاتیندا
سبینی سوروشمایین،
نه فرقی،

- سئوینیر سه،

قوی سئوینسین دو یونجا!
او گؤزلرده نه غریبه سئوینج وار،
گیله - گيله یاشاراجاق ایندیجه.
تیسمله سیخیلاجاق دوداقلار
گوله - گوله بوشالاجاق ایندیجه...

قۇ قوشونون نغمەسى

اوچان سونالارا ھارايى چاتماز،
آغ گونو كئىنىب كئتىدلىر اونلار.
يارپاقلار تۇكولور،
باشلاير آياز،
گوموش خنجر كىمى آغارير يوللار،
اۋلومە بنزەير قارالان كوللار.
باھارين دالينجا
سون نغمەسىنى
اوخويان قوشلاردىر،
اوستونو وعدەسىز قار آلان كوللار...
بويلاتار،
تأسف آخار گۆزوندىن،
آرزوسو بولوددا اوچار،
قالار او.
قورخار قار اوستونە دوشن ايزىندىن،
قار اوستە آتلىمىش گول چلنگى تىك
تيتىرەيە - تيتىرەيە سولار،
دونار او.
آغاجلار الينى توتار اوزونە،

كولك بىر شىرىنلىك قاتار سۆزۈنە،
دىكەلىپ سون دىفە قاناد چالاراق
"الوداع" سۆيلەپ اۋزو - اۋزۈنە...
سىنار زومرود گۈلۈن بوز سكوئو دا،
لەلر بنزىر قانادلارينا،
گۈزۈنو دومانلى بىر يوخو توتار،
باشىنى سۆيكەپ قانادلارينا...
ياتار طىيەتتىن سۋالى كىمى،
ياتار قار گۈزلىن خىيالى كىمى.
قار ياغار...

گۈلردن انتظار ياغار.
آغار چۈللرىم، آغار.
يوخو توتوب بورادا،
بىر قو ياتىپ بورادا،
آغار چۈللرىم، آغار.
آغار، درەلر، آغار، آغار،
مىشەلر، آغار...

بىر قو ياتىپ بورادا
للكى گۈيدن ياغار...

سینیق پنجره لر

بو شوشه لر ایندی توزدو،
 بو شوشه یه بو دا آزدی،
 اگر آچیق قالماسایدی
 هر کولکدن او سینمازدی...
 سیلمه،

پنجره نی سیلمه،
 کسر اللرینی، گولوم،
 سینیق دیر بو پنجره لر،
 ییلمیر سمنی اللریندن
 یانیق لیدیر پنجره لر؟

بو اوتاقدان کولک گزر،
 بو اوتاقدان کولک بئزر،
 چیر پیب گئدر پنجره نی،
 بو حیر صه شوشه می دؤزر؟
 دیوارلاردان آخیر ایندی
 بیر هیجرانین بوز نفسی،
 دیوارلارین یادداشیندا
 چیلیکله نن شوشه سسی... گلمه،

اوشويرسن، گلمه،
سنىقدىر بو پنجره لر،
ائله سنین اللرىنله
سنىيدىر بو پنجره لر.
پنجره لر تاي با تاي دير
گوزلر كىمى،
گوزر كىمى...
ايندى كۇنلوم چىلىك - چىلىك،
سنىق پنجره لر كىمى
كىنك تىك گوزلر يمه
قونويدور بو پنجره لر،
بو قانادلا اوچا يىلمز،
سنىقدىر بو پنجره لر...

جنگی

بیر دلی نعره دن باتار قولاقلار،
 دوشمن "اورگینه خال دوشر بیردن.
 جنگی چالیندیمی...
 سوسار بولاقلار؛
 الدن قیلینج دوشمز، باشدان دیبلقه،
 آتین دیرناغیندان نال دوشر بیردن...

آغرینی، قورخونو قانیلا یویوب،
 ییغیب سون گوجونو یارالیلار دا،
 کؤهله نین یالینا یاتار تزه دن،
 آتین قامچی سینی کامانا قویوب
 سونونجو اوخونو آتار تزه دن...

اوزاقدانمی گلیر او نال سسلری،
 سونونجو آتلی دا اؤتوب کئچدیمی؟
 گئدن کور او غلومو،
 بیلیمیرم، یوخسا
 "یئددی مین یئددی یوز یئتمیش یئددی" می؟

بىر آنا فرىادى ائندىرر گۆيو،
بىر آتا حسرتى دىندىرر ئىشى،
كۆرپەلر دە چىكر غىرتى بوردا!
يارالى كۆكسوندن قىزىل قان دئىه،
يەرە تۆكولر "هئىراتى" بوردا..
قىلنچىلار، نىزەلر يازار داشىنى،
يارىمچىق غۇمورلر ايسىدر يىرى.
جىنگى چالىندىمى،
جىنگى دىندىمى
- قالدىرىب چىيىنە مزار داشىنى
اۋۇلنلر تىزەدن قايدىدار گىرى.

ھارداسا بىر قوجا باياتى چالىر،
بىر حسرت صداسى اوزور باياقدان،
كىشەنىب دوزلرە ھى - ھاراي سالىر
بىر آت صاحىبىنى گىزىر باياقدان...
مغرور بابالارىن اود نفسىندە
جىنگى بىر نغمەدىر ناغىللار اوچون،
جىنگى صداسىندا،
جىنگى سسىندە
مردلىك مىراث قالبىب اوغوللار اوچون!

گنجہ نغمہ لری

بلکه احتیاجدان دوغولدوغوندان
هر نغمه کؤ کسونده بیر ایستک یاتمیش؟
قورخوب ماغارانین لال سکوتوندان
ایلک انسان نغمه نی هایان یاراتمیش...

بعضاً حلیم اولوب، بعضاً کسرلی،
سانارسان بیر دویان اور کدی نغمه،
گوندوزلر هامی یا اومید، تسللی،
گنجهلر هامیدان کؤور کدی نغمه.
گنجه نغمه لردن اود آل، قار ایسته؛
یانسان، اور گینه آخار سو کیمی.
آی دا بیر نغمه دیر...
دالغالار اوسته

بیر دنیز قیزینین مکتوبو کیمی.
دنیزلر دوشرلر دالغا بحثینه،
بولاقلار دانیشار، بولاقلار دینر.
گنجه قاییقلارین آوار سسینه
بالیقلار ییغیشار، بالیقلار گلر.

...كىم ايدى اوخودو بئله انتظار؟
گۆرن محبته كيم اسير اولوب؟..
سورونن بولودلار، آخان اولدوزلار
بلكه كۆمگينه تله سیر اونون.

سيز ده، آي چينارلار، موغامات اولون،
نغمه يله تيتريين، نغمه يله اسين،
گئجه اولدوزلاردان موغايات اولون
- قوپوب دنيزلره سېلنمه سين!..

يارپاق تۇكومو

يارپاق تۇكومونه باخا بيلميرم،
 اورگيم يارپاق تىك تىترەيىر، اسير،
 كولك بوداقلارا غم چىلەيىر، غم،
 قلىمىدە گىزلى يىر ھىجان گزىر؛
 يارپاق تۇكومونه باخا بيلميرم.

يىر زامان ياشىلدى محبت كىمى،
 يىنە يارپاقلار يىن ھىجرانى گلدى.
 دوشوب آياغىنا صداقت كىمى،
 يارپاقلار آغاچا يالوارىر ايندى؛
 يارپاق تۇكومونه باخا بيلميرم.

مىشەدە يىر يارپاق دىنيزى چاغلار،
 دالغا ھىكەلى دىر ھر توپا خزل.
 تۇكولن بو الچىم، سارى يارپاقلار
 جىرىلىب آتلىمىش مکتوبا بنزر؛
 يارپاق تۇكومونه باخا بيلميرم.

بو پايز گونونون حسرتى آغىر،
 قلىمىدە گۆينە يىن تنھا يىر ايزدى.
 گۆيدىن يارپاقلار يىن اؤلوسو ياغىر،
 چمنلر ائلە يىل اؤلۇ دىنيزدى؛
 يارپاق تۇكومونه باخا بيلميرم...

بىسدىر، آغلاما، آغلاما...

يشنە ندىر بو غم، كدر؟
اورك، آغريما، آغريما.
قوى بو ياشىل بېچىنگى
باسىم باغريما، باغريما.

اۋپوم بولاق دوداغىنى،
آيىم ايىدە بوداغىنى،
بىر جوت يارپىز يارپاغىنى
قويۇم آغريما - آغريما.

گىتىم سنى حسرت سىخار،
داغلار سۇزلو - سۇزلو باخار،
قالارام، ياخشىلىق چىخار
منىم اوغروما - اوغروما.

بلكە ياددان چىخىپ آدىم،
ذىرولرە چىخانمادىم،
بو كىند منە باخانمادى،
باخشىن اوغلوما، اوغلوما.

دى، بو يوردا وارمى سۇزون؟
گۈزلىگى يىغسىن گۈزون.
داغلارا دىرەنىب اوزون،
بىسدىر، آغلاما، آغلاما...

آناما

بوندىر...

واقونا سو كوت ائندىمى

تكرلر سوسوبدور، نيه دىنمه يير؟

آي آنا، اللرين گؤير چيندىمى

چيرپينير...

قاتارا چاتا ييلمه يير؟

گئىندى توستونو قاتار دون كىمى،

نه دئدين...

سؤزون ده آغزىندا قالدى.

قاتاردان آچىلميش بير واقون كىمى

واغزالدا قالدى...

سو كوتمو قيريلدى،

بس بو نه سسدير؟

من ائله بيلديم كى، ياغىشدير، آنا!

بير دولچا سو سپدين آرخامجا،

بسدير،

گؤزونون ياشىنى يىغىشدير، آنا!..

چكىب نفسىنى سوسور چؤل؛

بايير،

اوزانیب یوللاری دویغولارین دا.
قاطارین دئییه سن گوجو چاتما ییر؛
قاطارا قوشولوب قایغیلارین دا.
بو نئجه آیریلیق؟..
یوخدور صدا، سس،
تسلی حسرتی ییخا بیلمه ییر.
بایاقدان یول گئدیر، قاطار ندنسه
هله ده واغزالدان چیخا بیلمه ییر...

نەنەم

باخیرام نەنەمە، یانیرام دینمز؛
باخیرام، ایننەنی ساپلا یا ییلمیر.
بۇیوک عایلە یە دایاق اولان کس
عصاسیز اۆزۈنۈ ساخلا یا ییلمیر.

عینک دە آلیبدیر
اۆزۈنە بو ایل،
قونوم - قونشولاری تتر سئچسین دئیە،
او، جوراب توخویور،
جورابی دئیل،
آنلاری توخویور واخت کئچسین دئیە.

گنجەلر یوخوسو عرشە چکیلیر،
سس سیزجە دانیشیر، سس سیزجە گولور.
میللر ایلمەلری سایدیقجا بیر - بیر
یوماق آچیلدیقجا نەنەم بو کولور.

او ایمیش گۆزلی اوبانین، اثلین،
ایندی گنجلیگی نین گونشی سؤنوب.

يوز سۆزدون يېرىنە دىنمەين گلىن
ئىجە دە دىيىنگن قارىيا دۇنوب...

باخىرام نەنەمە، يانىرام دىنمە؟
باخىرام، ايسەنى ساپلايا بىلىمىر.
بۇيوك عايلەيە داياق اولان كىس
عەسسىز اۋزونو ساخلايا بىلىمىر...

نەنەمدن سوقات کلیب

(عسگرلیک شعرلریندن)

آچدیق باغلامانی دانیشا، گولە
فیکیردن قاشلارین چاتیلدی بیردن؛
هئوالار نە یامان سارالیب بئله،
کسیب - دوغراماغا الیم گلّمه ییر
قورخورام بایاتی هۇنکورر بوردان...

منه سؤیله دیگین ناغیللاریندا
گۆیلردن تۆکولن آلمالاردیمی؟
یغیب گۆندریسن منە، آی نە!
او گوللو،
دویونلو بوخچالاریندا
گۆزوندن یایینیپ بیر شئی قالدیمی؟
سنه قوریان اولوم، نەنە، آی نەنە!..

هله نار کوللاری چیچک آچماییب
کنچن پاییزیندی ییلیرم، بو نار.
بیر بوکوم خاطیره کؤورک لیگیدی
گۆتورسم الیمە، اووجومدا سینار.

ناخیشلی جورابین ایلمه لرینده
تانیش داغلار گلیب، دره - دوز گلیب،
عطری نجه خوشدور مئیوه لرین ده
ساندیم بیر باغلاما سووقات دئییل بو
حیرتده ساخلائیپ افسانه لری،
- گوروشه نه نه مله کندیمیز گلیب.

چینارلار اوجالیق گتیریپ منه،
یارپاق یاشیلینا یوللار آچیقدير.
یغیلیب دؤوره مه تانیشلار یته
حسرتله بوینوما دولانماق اوچون
قوللار آچیقدير...

دونموشام یشریمه بایاقدان بری
سئوینجیم بو آخشام بیره - یوز گلیب.
حیرتده ساخلائیپ افسانه لری
گوروشه نه نه مله کندیمیز گلیب...

یاختی کی...

آیری یاشایرلار آناملار آتام،
بیر تضاد عؤمر ائدیر بو کایناتدا.
اونلارا هم دوغما،
هم ده کی، یادام،
گوز آچیب نه نه می گوردوم حیاتدا.

بشیکیم باشیندا لایلا یاناندا
باياتی هیجرانین دیلینده قالدی.
اورگیم بیر آتا - آنا یانیندا،
اللریم نه نه مین الینده قالدی.

بؤیودوم ایللری من چاتا - چاتا،
سئوینج بیر یانادیر.
غم بیر یانادیر.

آنامین صاحبی بیر اوگئی آتا،
آتامین صاحبی اوگئی آنادیر...
گاه آتام چاغیریر،
گاه دا کی، آتام:
-آی اوغول، یانیمدا گلیب قالسانا.
هردن آز قالیرام آلیشیب یانام؛
بیر ائوده آتا یاد،
بیر ائوده آنا.

باشیمدا دولانیر فیکیرلر چنی،
 کؤنول، نه کوس مندن،
 نه منی قینا.
 ایکی ائو قوینونا چاغیریر منی؛
 بیرینده آتا یاد،
 بیرینده آنا.
 اورک دیله گلیر،
 اورک دئیر کی:
 -آی آتا، آی آنا، بیر سوروشسانا:
 سینچون، آی اوغول، آغیر دئیل کی -
 بیر ائوده آتا یاد،
 بیر ائوده آنا...
 صحبت آچیر سینیز خاطیره لردن،
 خاطیره سو دئیل، ایچمک اولماییر.
 سیز ساحل،
 کؤرپویم ساحل لره من،
 آراز کؤرپوسویم، کئچمک اولماییر...
 اورکمیش حسرتدن قوورولان، یانان،
 نه بیلیم حیاتدا ائه، نه لر وارمیش.
 آتالار، آنالار سهو ائندن زامان
 یاخشی کی، دونیادا نه نه لر وارمیش...

بیر ناغیل گنجہسی

بو گنجہ سحرلی ناغیلا بنزر،
چیچک سرگیسینه دؤنر اولدوزلار.
بو گوجه ائولری کوکنارلار بزر،
کوکنار بوداغینا ائیر اولدوزلار.

بیر سئوینج فیشنگی آتیلار گؤیه،
گؤیلر ده نورلانا اوبالار کیمی.
یغیب اولدوزلاری بولود هئیه یه
گلر شاختا بابا بابالار کیمی...

تقویمده سون یارپاق پاییزا دوشر،
دؤنر کؤهنه ایلین سون نیداسینا.
بو گوجه بیر یاش دا بؤیور بشر،
دوشر عصرلرین داش یادداشینا.

نغمه یله بیرله شر گؤیرچین اللر،
شفق یاغیشیندا چیمر باخیشلار.
اللر،
یایلیق اللر،

بیر الچیم اللر
ساجلارا گول - چیچک،
صیغال باغیشلار...

تزه آرزولارلا گلر تزه ایل،
دوداقلار سئوینجدن تبسم له نر.
آی اولوب گؤیلرده گولر تزه ایل،
دؤنوب برکته تورپاغا اثر.

گیلاوار سئوینجدن دوغولار سانکی
گزر بیر شاعیرین خیالی کیمی.
بو گئجه بیر ساغلیق سؤیله ییر باکی
قالدیرار خزری پیاله کیمی...

گلر ساختا بابا کور کونو گئییب،
بو گئجه ایشیقلا دولار کاینات.
بیر ناغیل ایلینه الوداع دئییب،
بیر ناغیل ایلینی باشلایار حیات.

چوخ شئی ایتیرمیشم...

چوخ شئی ایتیرمیشم حیاتدا، چوخ شئی؛
 هله نه لری ده ایتیره جگم،
 هله لیک منیمدیر بو تورپاق، بو گۆی.
 بیر گون باشقاسینا یئتیره جگم.

بیر قادین ساچینا وورولوب دویون،
 اونا آنا آدی گتیرمیشم من.
 کپنک دالینجا یو یوروب بیر گون
 آنا لایلا سینا ایتیرمیشم من.

ایلک دفعه هاردا سا تیره ییب سسیم،
 قیزلار گۆزلریمده غریبه له شیب.
 بیر اودلو دوداغا دیب نفسیم،
 قلیمه ایلک سئودا او گوندن دوشوب.

بیر ده گۆرموشم کی، اوشاقلیق ایتیب،
 دجّل لیک یاشیما یاراشمیر منیم.
 قونشو قیزلاری دا هاراسا گئدیب،
 ساچلاری الیمه دولاشمیر منیم.

چوخ شى ايتىرمىشم حياتدا، چوخ شى؛
قازانچىم بير اودلو جاوانلىق اولوب،
كىمەسە اىستگىم گۇرونوب اۋگى،
كىمەسە نفرتىم بير آنلىق اولوب.

عۇمور گاه گونى دىر، گاه دا كى، قوزنى،
حياتدا ايتىرىب تاپماقدىر پشەم،
چوخ شى ايتىرمىشم حياتدا، چوخ شى،
آنچاق اومىدىمى ايتىرمەمىشم...

مکتوبلار گنجیکنده

هر گۆرنده شيلتاقلیقلا کوسه نیب
 پوچتالیونا دینجلیک وئرمز سونالار.
 بیر گئجه ده نئچه دفعه سکسه نیب
 یوخوسونو قاریشديرار آنالار،
 مکتوبلار گنجیکنده.

اورکلرده قایغیلاری تزه لر
 گیلئی قونار قیز، گلینین دیلینه.
 اورکلردن آرخایینلیق اوزولر،
 کؤنول دوشر شُبهه لرین الینه
 مکتوبلار گنجیکنده.

مکتوب گلسه سئوینج گلر بیر بوکوم
 آنام - باجیم سینه سینده قیزديرار.
 بؤس گلمه سه ...
 بونا دوزر، آخی، کیم؟
 نگرانلیق تزه مکتوب یازديرار،
 مکتوبلار گنجیکنده ...

گوموش يوخولار

گۆرسن كى، گىجە يە آغ ياغىش ياغىر،
آى گوموش ايشىقلا آخىر كوچه يە
گوموش يوخولارامنى دە چاغىر،
چئویر ياستىغىنى من گىلىم دئە...

بياض بولودلار هاراي سالارام.
گوموشو شىمشكلر اوينايار اوردا،
حیرتدن دونارام،
هئىكل اولارام،
گوموشو بولاقلار قاينايار اوردا...

بیر گوموش كۆهلن دە آخسایار او گون،
كۆهنه فایتونلاری ياغیشلار دؤیر.
گوموش پول وئررم تاكسى يە او گون:
- باغیشلا، كاغیذ پول يوخومدور، دئە.

سیچرایار یثریندن گوموشو ماشین،
گوموش دیشلرینی سیخار سوروجو،

گۆرر، بولود اوسته سوروشور ماشين،
آتىلىب يوخومدان چىخار سوروجو...

يوخوم درين اولار،

اوستوم آچىلار؛

او گنجە يوخومدا آياز گۆررم.

بىر قىش گنجە سىندە يوخويا قالار،

اويانىب،

هر يانى بياض گۆررم.

گۆررم بوللورا دۇنيودور سولار،

گۆررم بولاغىن تاجى گوموشدو.

داغلارا قار دوشور؛

ائه، منه نه وار؛

منيم كى، آنامين ساچى گوموشدو...

يوخوسو بال اولان ايندى هامىنين،

سۇيودلر ساچىنى ھۇرر بو گنجە.

قىزىل يوخوسونا توتانخامونون

گوموشو فيرعونلار گيرر بو گنجە.

قار ياغىر...

گوموشدن جىغىر، ايز ايتىر.

كۆز توتار قىزلارين لاله ياناغى.

آچار قارى نەنە گوللو بوغچانى،

اوچار قارىشقانين كىشىمىش ياتاغى...

ايندى ناغىللارا بير حيرت ياغار

سىمورغ قاناديندا اوچار بير گۆزل.

آغ آتلى اوغلانلار، آغ ديوى بوغار،

گوموش كمرىنى آچار بير گۆزل.

يىغىب ناغىللارى، افسانهلىرى

گوموش يوخوموزا قاچار بير گۆزل...

اوجومدا اورک

اوجومون ایچینده دیر اورگیم؛
سیخیشام ایلک قازانجیم کیمی،
آچیلاندا اللریم
قوللو - بوداقلی آغاچا بنزر اورگیم.
بیر دوست سوفره سینه چئویرر،
قیرمیزی آلما کیمی
اوخشانار، سئویرلر...
اوجومون ایچینده دیر اورگیم؛
ایستی سی، سویوقلوغو
سلامیمدان دو یولار.
الریمدن دوشر ورقلره
میصراع - میصراع سویولار...
خلوت چکدیگیم پایروسار کیمی
اوجومدا گیزله دیرم توسوسونو؛
یقین بونا گؤره دیر
سینه مدن دئیل،
قوللاریمدان ساییرلار
اونون دؤیونتوسونو...

آيدىنلىق گىجەدە

سولار اوستە گوموشو،
سولارا اولدوز دوشور.
بىر آچىق پنجرەدن
نغمە آخىر نىجەدە
بو آيدىنلىق گىجەدە.
سۇيودلر دوشونجەلى
دورروب بوينو بوكولو.
هۇروك - هۇروك بوداقلار
سولار اوستە تۇكولوب
فېكىرلى دىر نىجەدە؛
سحر يادىما دوشمز
بو آيدىنلىق گىجەدە...

اوغورلانمىش سس سىز لىك

ايسوئچره ده كورسئ - سئر - وئو قىيرىستانىندا چارلى چاپلى نىن مزارى
ناملوم شخصلر طرفىندىن آچىلمىش، بئىوك صنعتكارىن تابوتو بوخا
چىخمىشىد...

تابوتدان قارا،
مزاردان سويوق بير گئجه ده.
قىيرىستانلىغىن
اؤلوسكوتونو آياقلادىلار.
تورباغىن كوهنه يارالارى كىمى
كؤهنه باشداشيلاريندان
سلىنمىشىد يازىلار،
ائله بىل قورخودان
كىملىگىنى گىزلەدردى اونلار.
كولونگك سسىنه دىكسىندى
اونودولموش مزارلار...
فىلملرى كىمى
مزارى داسس سىزدىر چاپلى نىن،
جانلىسى كىمى
اؤلوسو ده عزيزدىر چاپلى نىن.
عؤمرو تىك قىرىلان

سەن سىز ئىنتىلدىن
باغىرماق اىستەدى صنعتكار،
لافتىد دىرىلرى
بارى مئىتىنى قوروماغا
چاغىرماق اىستەدى صنعتكار.
كىم ايسە
بارماقلارنى قويدۇ
سويۇق دوداقلارنى،
اۋلۇم سىكوتو
تابوت مىسمارلارىلا
سانجىلدى كۆكسۈنە؛
كۆھنە قىيرلردىن
آغاچپاق گۈلۈش تۈگۈلدۈرۈ
كۈلۈنگلەرنى اوستۈنە.
قوشۇلۇپ چارلى يە گۈلدۈرۈلر
دىرىلەرنى عاجىزلىگىنە،
قوشۇلمۇش دولار چارلى نىن
اعىيانكار سەن سىزلىگىنە...
سويۇق داشلاردان
حىرت بويلايدى،
چۈخۈرۈ قالمىش گۈزلۈدە

غیرت آلولانیردی.
سسی اوغورلانمیش صنعتکارین
ایندی اوزو اوغورلانیردی.
تابوتدان قارا،
مزاردان سویوق بیر گنجه ده.
گتتدیلر... گتتدیلر
مجهول بیر عنوانا ساری،
سس سیز گولن بیر آغیز کیمی
آچیق قالدی چارلی نین داغیلیمیش مزاری...

شعير يازماق ايسته ينده

طياريه بنزه ييرم،
دونيا اوو جومون ايچينده اولور.
بیر اوشاق شام تڪ
اورگيم بوشالير، دولور.
دونيانين غريبه رنگلريني
يغيرام گوزلريمه،
غريبه رنگلر آخير سوزلريمه...
شعير يازماق ايسته ينده

طياريه بنزه ييرم،
تورپاق بولوددان يوشاق،
اؤزوم اوشاقدان اوشاق اولورام.
اينانيرام هر شئيه:

رنگلرين اوخوماسينا،
گنجه نين آغلاماسينا،
سحرين گولوشونه،
بیر غضبلى باخشين
شيمشك تڪ چاخيشينا،
اينانيرام گوزلريمه يوخ،
اورگيمله گوردوكلريمين

ھامیسینا...

شعیر یازماق ایسته‌ینده
طیاره تک ھاوادا اولورام،
ائنمه‌یه میدان آختاریرام.
سؤزلر دوداقلاریمی
یاندریر اود کیمی،
هر دفعه
قهرمانی پیلوت
کیمی یانا - یانا
ائنیرم میدانا
اؤز یازی ماساما...

بىر آنا گىتىردىك...

كولكلر بو آخشام دۇنموشدو نئيه،
كدەر هيچقىرىردى ھىي ايچىن - ايچىن.
بىر آنا گىتىردىك دفن ائلمگە،
گىتىردىك، تورپاغا تاپشیرماق اوچون.
يوللار قابار - قابار،
كوندە - كوندەدير،
يوللار اورك كىمى بوشالیر، دولور.
گونشلى گوندە دە، قارلى گوندە دە
قىبرىستان يوللارى ياغیشلى اولور.
عۇمور سارايندان بىر كرپىچ دوشوب،
كىم تسلى وئرسىن،
كىم قووسون غمى؟!
چىيىنلر اوستونە بىر كۆرپو دوشوب
اۋلوب،
خودافرىن كۆرپوسو كىمى...
بىر آنا گىتىردىك دفن ائلمگە،
بىر اوغول گۆزوندە ھىچ ايدى دونيا.
گونش تلەسىردى داغدان ائىنمەگە،
بلکہ اوتانىردى بو گيدى دونيا...

بیر اوغول آغلاییر هئی یانا - یانا،
یانغی سؤندورمگه بولاغا دؤنموش.
ایندیجه تابوتدان دوراجاق آنا
دئییه جک:

- اوزولدون، آناسی اؤلموش!

نه صبره یئر قالیب،
نه ده نیته،
کدرلی - کدرلی چاتیلیب قاشلار.
بیر آنا گلیدییر ابدیته
حؤرمته آياغا دورویدور داشلار.
گئدیریک...
نیسگیلیدییر یوللاری یوران،
او تزه داشا دا غریبلیک ائندی.
داش دئییل،
اٹله بیل بیزدن نیگاران
آنالار یوللارا بویلانیر ایندی...

حيات نامينه

ت. نرىمانبى اوۋا

بىر پارچا چمن ياشىلى،
بىر اوۋوم باھار.
رنگلرىن داۋاسىز بىرلىگىنى
ياراتماق ايستەيىرم.
زىنجى گۈزلىرى
قورخوسوز ايشىق،
قورخولو فىكىرلىرى
قارالتماق ايستەيىرم.
بىر گون ياتىردا بىلسەيدىم بشرى،
يىتىشمىش و يىتىشمەمىش بومبالارى
درردىم.
سحر كۆرپە ساتلىغىيلا
اويانان جھانا
بىر سەت
گۈيچاي نارى گۈندەردىم؛
حيات نامينه!..

بالتا

آغاج کسمک هُنر دئیل،
آسان ایشدیر دیلسیز - آغیزسیز،
همیشه اولومه منتظر اولانلاری
بالتالاماق، ییخماق.
چتندیر
حیاتین دبینه ائتمک،
اولومون ذیروه سینه چیخماق...
بابکین قوللارینا دئیل،
گلمه لرین عینادینا ائنسه یدین،
بو یوخ، ایلک آدامی ایلک اعداما
آپاراندا اولسه یدین
اوپوب اوخشا یاردیق سنی...
پوقاچوون چینی اوستن فیrlانیب،
عصرلری دولانیب دانتشین،
مارتینوون قوللارینا دَیسه یدین،
ایندی یوخ،
ایلک آدامی
ایلک اعداما
آپاراندا اولسه یدین

اؤپوب اوخشایاردیق سنی...
زامانین بوداقلاریندا
داهی لرین جسدی
ساعات کفگیری کیمی یئلله‌ننده،
چیخیب عصرلرین اوستونه
قیپ قیرمیزی بیر حقیقت
آغ آپیاق یالانلارا
"منم حاق" دئییه دیلله‌ننده
حاقین دیلینی یوخ،
ظولمون کندیرینی کسسه‌یدین،
بیر خالقی پارچالایاندا
خالقین بوینوندا دئییل
الینده بیتسه‌یدین
اؤپوب اوخشایاردیق سنی...
چیخاریب نملی زیرزمی لرین
کونجوندن موزه‌یه قویاردیق سنی...

ایشیقلار، کؤلگه‌لر

تضادلی یارانیب هر شئی جهاندا،
 بو بیر قایدادیر کی، آچیلان سولور،
 دونیانین بیر اوزو ایشیقلاندا
 دونیانین بیر اوزو قارانلیق اولور.
 بیر اومید شعله‌سی
 عادۑ قیغیلجیم
 سویوموش قلبلری بعضاً ایسیدیر.
 ایشیقلار کؤلگه‌نی کسن قیلینجین
 بلکه‌ده ان سرتی،
 ان ایستی سیدیر...
 بیر عؤمور ایسترم شیمشک تک چاخا
 اریده یرینده هئی سایانلاری.
 بیر گونش ایسترم
 یاندیرا، یاخا
 اؤزگه کؤلگه‌سینده یاشایانلاری.
 من شرف سانیرام آتشی، کؤزو،
 سنویرم نور یو کو داشیماغی دا.
 اؤلومدن دهشتلی بیلیرم، دوزو
 من گؤزو کؤلگه‌لی یاشاماغی دا.

ھمىشە صلح دئىر،

نور دئىر جھان.

ائله بو سۇزدە دىر ان بۇيوك كسر.

ايشىقلار بىرلەشسە نور دئىر جھان،

كۆلگەلر بىرلەشسە آغلایار بشر.

ايشىغا باغلایار اومىدىنى دە،

ايشىقدان ھمىشە قاچار كۆلگەلر،

ايشىقدا تاپدىغى اۆز عۇمرونو دئ

سورونە - سورونە ياشار كۆلگەلر.

اور گیم

اور گیم گشینیب منی،
اونونام تپه دن دیرناغادک،
اور گیم - ظریف بیر قیز.
اور گیم - کوراوغلو، بابک...
آغاچا بنزه بیرم،
اور گیم گیزله نیب منده
یارپاقلار آراسیندا
آلما کیمی، داش آتان دا اولور،
دیرماشیب درمک ایسته ین ده،
قد رینی بیلن ده وار،
گر کسیز دئین ده...
اور گیم گیزله نیب منده
عاغیللی سرکرده کیمی:
اطاعتکار قولو.
یگانه عسگری یم،
سئوینجینه اورتاق،
غمینه شریکم.
ائله کیچیکدیر اور گیم
دریالار آخسا دولماز،

ئىلە بۇيوكدور اورگىم
بىر كۆرپەنەن
گۆز ياشىنى توتماز.
توتار آغرىم، آجىم،
سىنەمىن اوستە قويوب
سىخىرام اوؤجومو.
اودورام غضبىمى، سسىمى،
سوسورام قىرمىزى آلمايا آلدانان
اوشاق كىمى...

مارت، ۱۹۷۳

پاییز گنجه سینده دوشونجه لر

پنجرم اؤنونده آغلاییر کولک،
 سینهمده اوچونور، آغرییر اورک.
 نه یامان دولویدور گؤیلر بو گنجه،
 سوبایلار، تنهالار نیلر بو گنجه؟..
 آلدانیب آتیلیمش بیر گؤزل کیمی
 نجه ایچین - ایچین هیچقیریر کولک.
 بوداقدان تیرین سون خزل کیمی
 ائله ییل اومیددن آسلیب اورک...
 سون نغمه اوخویور کؤچری قوشلار،
 آچین پنجره نی، قاپیلاری سیز
 قوی دولسون سویوقلا ایچری قوشلار.
 بیر قوش یوواسینا بنزر اور گیم،
 گل سین قارانقوشلار سیغینسین اورا.
 سویوغا، شاختایا دؤزر اور گیم.
 دؤزمز تنهالیغا، قارانلیقلارا...
 اوچور دورنالارین قانادلاریندا
 پاییز گنجه سینین یوخوسو اوچور.
 قوزغونون سیخیلمیش جاناقلاریندا
 خیرداجا قوشلارین قورخوسو اوچور.

مىشەلر آچىلىمىش ھۇروك كىمىدىر،

سىخىر بو او طولو دىوارلار منى.

قوشولوب قاتارا اوچاسى اولسام

قانادلى آدامدان قورخان دورنالار

يقىن كى، قاتاردان قووارلار منى...

بو كولكلى گىنجە،

بو سويوق گىنجە،

يارپاقلار اوشويور،

تيره يىر نىچە.

طبيعت اۋزو دە كۆورەلىب بىر آز،

گۈيلر اۋزو قويلو دوشوب تورپاغا

گۈز ياشى تۈكەجك سانكى ايندىجە...

كولگە قوشولوب گىئدن پايزىن

قلىمىدە اىستى بىر يوواسى قالير.

قوشولوب پايزا اوچان بىر قىزىن

باشىمدا بىر سۇدا خولياواسى قالير.

پىنجرەم اۋنوندى پايز غملى دىر،

ھارداسا بولاتىپ اۋتن پايزا

پىنجرە دالىندا بىر قىز غملى دىر،

اوزونە توخونان دىيىچك گولونون

سويوق لىچكلرى، يقىن نىملى دىر...

هله بو دونیا یلا ایشیم وار منیم...

هله بو دونیا یلا ایشیم وار منیم،
 بو دنیا قاریشیق یوخولار گورور،
 هله بو دونیانین قاپیلاریندان
 یاخشیی یا قاریشیب یامان دا گیریر..
 هله گئجه لرین سکسکه سی وار؛
 تضادلی دونیانین مختلیف قُطب لو،
 منفی لی، مُثبت لی فلسفه سی وار.
 حؤ کملر زامانین،
 آرزولار منیم،
 هله بو دونیا یلا ایشیم وار منیم...
 گورن هانسی فرصت چیخدی الیمدن،
 طالیم بس هانسی قسمته توشدو؟!
 تاریخین سارالمیش ورقلریندن
 کیملر آد قازاندی،
 هانسی آد اوچدو؟!
 کؤنول، بیر نغمه دی،
 بایاتی چاغیر،
 دونیانین اووجونا انسانلار یاغیر،
 دونیانین اللری یئنه ده بوشدو.

هله بوش يثرلر وار اور گيميزده،
هله آنا حاقى كور گيميزده؛
قليميز قايجيلار قورونا دوشوب.
سسيميز چيرپينير ورقلر اوسته،
سسيميز هؤرومچك تورونا دوشوب...
دونيانين دولاشيق ككفلرينده
يول آزيب،
غريب تك ايتمك ده اولار،
چيريب بو دونيانين قايلارينى
كوسوب، بيردفعه ليك گتتمك ده اولار.
عؤمور بو حياتين دولاياريندا
صاباحكى جيغيردى،
بوگونكو ايزدى؛
هله ايلك نغمه مى اوخويورام من،
سونونجودان دتمك بلكه ده تئزدى.
هله نغمه دولو بو اور گيمده
ياشاماق، ياراتماق عشقيم وار منيم،
هله بو دونيا يلا ايشيم وار منيم!..
هله يول گؤزله ين آنالارا من
بير نسلين آدينى گتيرمه لي يم.
هله بو دونيانين ميدانلاريندا

داوا کاغیدینی سوپورمه لی یم.
 ایشیز عسگرلرین اوووجلاریندا
 بنؤشه، قرنفیل بیتیرمه لی یم.
 دونیانین بوھنئوالد او جاقلا رینی
 مثریدیان قفسده سؤندوروم گرک.
 موغام بنؤشه سی - "یئتیم سنگاه" ی
 اؤزگه پلانتتده دیندیرم گرک...
 هله نغمه دولو بو اورگیمده
 یاشاماق، یاراتماق عشقیم وار منیم،
 هله بو دونیا یلا ایشیم وار منیم!..

غلبه نین یاشی

غلبه نین یاشینی بیلدیک؟
سینه لرده گلن قله لرین نجه؟
غلبه نین یاشینی بیلدیک؟
آنا بطنینده اولن کۆرپه لرین نجه؟
غلبه نین یاشینی بیلدیک؟
یول اوسته دوروب بوینونو بوکن
سونالارین نجه؟
غلبه نین یاشینی بیلدیک؟
بیر آندا یوز ایل قوجالان
آنالارین نجه؟..

صاییر روستم خانلی یا

باش گؤتوروب یشنه سولار
آخیر پریشان - پریشان.
"وطن" دئییب بوندان چوخو
باخیر پریشان - پریشان.

او کولگین دادی یوخدو،
او بولدون آدی یوخدو،
شیمشگی نین اودو یوخدو،
چاخیر پریشان - پریشان.

بیزه هیجران هایان دورور،
وصال کوسوب هئی یان دورور.
بو حسرت بیزی یاندیریر
- یاخیر پریشان - پریشان...

کولک آپاریر سؤزومو،
گؤز یاشیم اینجی دوزومو.
او تایدا بیر قیز گؤزونو
سیخیر پریشان - پریشان.

قویور چمنه ایزینی،
بولود آلیر دوست اوزونو،
او تایدان غملی گؤزونو
یغیر پریشان - پریشان...

حقيقت

حقيقتى پىچىلتىلا دىدۇ بىلر
هايلى - كويلو يالانلار يىن ايچىندە.
حقيقتى دايم باشدا گۇردولر،
اودا دوشوب يانانلار يىن ايچىندە.

يىرى دوشسە قوم گۇيرىر، داش چىخار،
بىر دوغرو يلا نىچە يالان بوش چىخار،
باجارىر سان حقيقتلە باش چىخار
حقيقتى دانانلار يىن ايچىندە.

سن دوغرو دى، سۇيىلە مەمىش باشقاسى،
سۇكولە جىك يالانلار يىن ماسكاسى،
قىممىتى دە آرتىق اولار داش - قاشىن
كۆھنە، نىمداش پالانلار يىن ايچىندە.

سوورو لاجاق بىر گون ھىر يالانلار،
اۋز خىيرىنى آنجاق گودر يالانلار،
اۋلولرلە اۋلوب گىندر يالانلار،
دوغرو ياشار قالانلار يىن ايچىندە.

يالان دئىب، گىزلى - گىزلى اۋيويوب،
هر يالانچى تسلى يە كئىيب،
دوققوز آيلىق بير حقيقت بۇيويوب
ساچلارنى يولانلارن ايچىندە.

من كۇنلومو حقيقتە وئرمىشم،
قاپسىنى آچىق گۇروب، گىرمىشم.
حقيقتى من تزه - تر گۇرموشم،
عۇمرو - گونو سولانلارن ايچىندە.

كۇلگەسىنە ماحال يىغار قوجا توت،
سن اوزونو دوغرو اوچون بورجا توت،
حقيقتىن بايراغىنى اوجا توت
يالان دئىن نادانلارن ايچىندە.

آنالار

دونيائىن بو كاروان كۈچوندن گلىب،
دۈزۈمون بىتمەين گۈچوندن گلىب،
يوخسا ناغىللار يىن ايچىندىن گلىب،
- اۈزۈ ناغىللارادۇنن آنالار.

گۈل دىندىك، اووچوندا چىچىك بىتىردى،
سۈيىنچى پايلايىپ، غمى ايتىردى،
يوخسوز گۈزلەرە يوخوكتىردى،
لايىللار اوستوندى دىنن آنالار.

ساچىنا قار ياغدى، ياز وئردى بىزە،
دونيائى گۈرمگە گۈز وئردى بىزە،
اۈزۈنە بىزەين قىز وئردى بىزە،
غۇمرونو مەين يىرە بۇلن آنالار...

اۈزۈ شرىك اولدو اورك سىررىنە،
گون اولدىن ايشلەدى كىشى يىرىنە،
بىزىمچون اود آلدى كىپرىكلرىنە،
اۈزۈ سويۇقلاردا دونان آنالار.

اوغولو سۋىنىپ، قىزى گولندە،
سانكى گونش گولور اوزو گولندە،
اۋولادىن قاشىندا دويون گۈرنە
بولود تىك قارالىپ، دولان آنالار.

ساچىنى زامانىن اللرى ھۋرور،
بو گولنە ياشايىپ صاباحى گۈرور،
دونىايا تىزە - تر اۋولادلار وئىر،
اوزو چىچىك كىمى سولان آنالار...

وطنىن اۋزونە "آنا" دىدىلر،
اودونا، كۈزونە "آنا" دىدىلر،
بىر گون ياد قىزىنا "آنا" دىدىلر،
نۈە موشتولوغو آلان آنالار!

عۋمرومو - گونومو آلمىشام سىزدن.
داملا قۇروموشام جوشقون دىنەن،
"اوغلوم" دىسەنەنە دە، دىمەسەنە دە
منىم آنام سىنىز، آنام، آنالار!..

۲۰ ايل سونرا...

اگر ساغ قالساق،
۲۰ ايل سونرا راستلاشساق،
سنىن اوزونده ايللرین لال خرىطهسى،
منیم اوزومده بونا بنزر بیر شى اولاجاق.
ایکی بئلى بو کوک قوجا
سؤیکه نیب آغاچا
ایللرین اوزاقلیغینداکی
گنجلیگینه بویلا تاجاق.
دامارلاری چیخمیش اللریمیز
ایکی هورومچک کیمی قووشاجاق.
چیرپینا جاقیق قوجالیغین توروندا،
اللریمیز آیریلماق
ایکی یورغون هورومچک کیمی.
یانیمیزدان چیچک کیمی
قیزلار
چینار بویلو جاوانلار کئچه جک.
سن منی آختاراجاقسان،
من سنی اونلارین آراسیندان.
ایشیغا توتماق ایسته یه جه ییک
بو وعده لی قارانلیغیمیزی.
سن منیم اوزومده،

من سنين گۆزونده گۆره جگم
 قات كسميش جاوانليغيميزى.
 واخت كئچسین دئیە
 جالایاجاییق سۆزو سۆزه.
 ایچین - ایچین آغلایاجاییق
 بو دیشسيز گولوشوموزه.
 اگر ساغ قالساق، ۲۰ ایل سونرا راستلاشساق
 یا كوچه ده، یا بولواردا
 ییزی گۆرنلر گوله جكلر آجی - آجی.
 بیر آياق اۆزوموزونكو، بیر آياق ال آغاجی، -
 بیر آياغیمیز گورداء...
 زامانی آلدادیب كینویا گنده جه ییك
 فیلمی دئییل
 آرخا سیرادا اوتوروب اۇپوشن
 جاوانلاری سئیر ائده جه ییك.
 هردن انكراندا
 اۇپوشه جك باخیشلاریمیز،
 گۆزلریمیزده گۆللە نه جك
 خاطیره یاغیشلاریمیز.
 هئچ گۆرمه یه جه ییك یوخو
 نه واخت ییزی آپاریب، خدمتچی نین سسینه اویانا جاقیق:
 - دورون، كینو چو خدان قورتاریب...

آپاردی سنلر سارانی

آغلا، خان چوبانیم، آغلا،
آپاردی سنلر سارانی.
داها غمه کؤنول باغلا،
باغلایان یوخدو یارانلی.
الین ییتمز، آیاق ساخلا،
اؤلوم کسیددی آرانلی؛
یثره، گؤیه قارغیش ائتمه،
آپاردی سنلر سارانی...
نه یین واردیسا، وارینی - یوخونو آپاردی اؤلوم.
سئوینج پایین آز اولاجاق،
چوخونو آپاردی اؤلوم.
ناحاق یثره مورگوله مه
یوخونو آپاردی اؤلوم،
یوللاری گل یورما بئله،
آختارما، داغی - آرانلی،
- آپاردی سنلر سارانی.
سنلر هاردان بیلیدی کی،
باهارین قیشا دؤنه جک.
غمدن آغیردی یورغانین،

یاستیغین داشا دۋنه جک.
کیملر قادانی آلا جاق،
دی، کیملر باشا دۋنه جک؟!
عۋمرونو قوربان وئردیگین
او خوشبخت چاغلارین هانی؟ —
آپاردی سئلر سارانی...
تاوان باشینا ائنه جک،
دیوارلار سیخا جاق سنی
سارا بیر احتیاج اولوب
قارشینا چیخا جاق سنین.
مین درد اولسا ییخیلمازدین
بو دردین ییخا جاق سنی...
سئوینجیمی تانیمیشدین،
ایندی ده غمینی تانی،
آغلا، خان چوبانیم، آغلا،
آپاردی سئلر سارانی...

دىلى دومرول

"دەدە قورقۇد" داستانى اساسىدا

كۆچەرلىرى

قارشى ياتان اولو داغلار،
بىلىرسىنىمى نەلر اولدو؟
گۆز ياشىلا دولون، داغلار،
ايگىدىمىز اۇلر اولدو.

اوغوز ائلىن بالاسىدى،
بىر گۇذران بولاسىدى.
بىر گول كىمى آچىلمىشىدى،
گول كىمى دە سولاسىدى.

آتا

آرخام، دىرگىم، اوغول،
سويوم، چۆرگىم، اوغول،
سنىسىز دونيا فانىدىر،
نە گون گۆرگىم، اوغول.

آنا

بوئومو اویمگیم نه؟
دیزیمه دؤیمگیم نه؟
شونجی سن آپاردین،
غممی گنیم اینیمه؟

کؤچریلر

آتا مینمزسن، آ ایگید،
یالا سینمزسن، آ ایگید.
آتان اوغول دئییب، آغلار.
آنان اوغول دئییب، آغلار،
نییه دینمزسن، آ ایگید؟
طالعین ترکی بومو؟
تانرینین گؤرکو بومو؟
سرین بولقلار اود توتور،
اود بومو، بورکو بومو؟..

باچى

بويونا قوربان، قارداش،

بويونو بىر آپايرىر،

تويونا قوربان، قارداش،

تويون شىون قوپايرىر.

گلىن گۆرمەدىك، آخى،

تئلىن ھۆرمەدىك،

آخى، داغا - داشا كۆچ ائىدىك،

غۇمور سورمەدىك، آخى...

كۆچرىلر

بولاقلار قان آغلایار.

يىل آه چكىب آغلایار،

داغلار غمدن اريير،

باشى دومان باغلایار.

دوغان گونش باتاجاق،

يىثرىنى آى توتاجاق.

قارا گۆزلو بو ایگید
قارا یترده یاتا جاق...

(تپل آتینی قامچی یا دولایا - دولایا دلی قانلی دلی دۆمرول
یاخینلاشدی اویا یا).

دلی دۆمرول

نه آغلار سیز، نه سیزلار سیز،
کیمی بئله عزیزلر سیز؟
داغلار دانمی قورخور سونوز؟
بیر تپه جه گلmez منه.
قارا - قارا یئلر اسر،
قورخوب اثر ائتمز منه.
گؤستریم آسلان گوجومو،
پولاد اوز، سرت قیلینجیمی.

قیلینجیم یاغی قانلی،
گؤرموشم داغی قانلی.
نه بایاتی هیچقیریب،
دنیریز آغی قانلی؟

قىلىنچىم دىردى كىسەر،

وورارام، اوردو كىسەر!

(باشى داشلى، گۆزو ياشلى اوغلو اولن آنا، اوغلو اولن آنا يىخىلد يار

دىلى دۇمرۇلون آياقلارينا)

آنا، آنا

بو دونيا يىزه داردى،

ايتىگىمىز نوباردى،

بىر اوغلو موز وار ايدى،

باخ، عزرائيل آپاردى.

قارا گئىب آغلاريق،

دوزه دۇيۇب آغلاريق،

نه عۇمروموز قالىسا

اوغول دئىب آغلاريق...

دىلى دومرول

كىم دئىر دونيا داردى،

آغلاماق يىزه عاردى.

عزرائىل نىجە قىيىب
بو ايگىدى آپاردى؟
ساواشىما دۇزرمى،
عزرائىل گلەين گۇروم.
ايندى اونون پاينا
دوشر بو واختىسىز اولوم.
ايگىد اوخلا وورولار،
ايگىد قىلىنچلا اولر.
اۋزو قايتماسا دا
قانلى كۈينگى گلر.

تا

ووروش گۇرمەدى، اۋلدو،
سینه گرمەدى، اۋلدو.

تا

آخىتمادين قان، ايگىد،
بويونا قوربان، ايگىد!

دلی دومرول

قورخو بیلمیرسه عزرائیل
قوی گۆزومه گۆرونسون.
قیلینج ووروم، جنگ ائدیم،
ایلان کیمی سورونسون.
ایگیدلرین جانینی
آلیم اونون الیندن،
بیر ده گۆرن اولماسین
اؤلوم اونون الیندن.

(طوفان قوپور، شیمشک چاخیر، گۆیون باغری یاریلیر، یشر چاتلا بیر،

عزرائیل یشردن چیخیر).

عزرائیل

منیمی چاغیردین، ایگید؟
باخینا بیر گل گۆروم،
گوجونو گۆستر گۆروم!
پولاد اوز قیلینجینی
تورپاقدن چورودرم،

سو يوق ايلان - چايانى
جانينا يثريدرم.
نفسىنى آلام،
بوغولارسان، ايگيدىم.
ايندى چوكوب قارشىمدا
آغلایارسان، ايگيدىم!

دلى دومرول

نه هئىيتلى قوجاسان،
گوزلريم گوزرمز اولدو.
آياقلاريم توتولدو،
نيه يثريمز اولدو؟
بوزا دۇنور بدنيم،
قيلينجيم يثره دوشور.
جۇنگه گوزون گوزنده
جانا ولوله دوشور.

عزرائيل

جۇنگه گوزوم يينمزسن،

گۈزۈ گۈبچىك قىزلار

جانىنى چوخ آلمىشام...

آغساققال، قاراساققال

ايگيدلرنى دىزلر

يثره ووروب

جانىنى چوخ آلمىشام...

نه اۆيۈنردىن، دلى دومرول،

رنگين سارالدى بىردن،

چىخ دۈبۈشە، جنگ ائدك،

بو ميدان، بو من، بو سن...

گلدیم آلام جانىنى،

جانىنى وئرمىسن؟

(ھاوا بىردن قارالير، گۈي گۈرلاير، شىمشىك چاخىر، عزرائيل گاه يوخ

اولور، ساغان باتىب، سولدان چىخىر، يئردن سس گلير، اۈزۈ گۈيلردن

باخىر. دلى دومرول قىلىنجىنى ساغا چالير، سولا چالير، يورولوب الدن

دوشور. عزرائيل بىر تپە اوستە باخىب اونا ايرىشىر).

عزرائيل

چال قىلىنجىن، چال گۈروم،

آل جانیمی، آل گوروم!

سونرا دلی دومرولون سینه سینه چؤ کور او، توتوب یورغون الیندن
قورخو، واهیمه دولو بیر دونیا یا چکیر او.

دلی دومرول

او غورلوق جان آلدیغینی

بیلمز ایدییم، عزرائیل.

بو سهویمی باغیشلا،

بوراخ گئدییم، عزرائیل.

باخ، او داغلار بیزیمدیر،

او اوزوملو، آلمالی

یا شیل باغلار بیزیمدیر.

شرابیمیز چوخ اولور،

هر کیم ایچسه باشیندان

عاغلی، هوشو یوخ اولور.

شرابلییدییم، دؤیمادییم،

نه سؤیله دیدیم، بیلمه دیدیم.

بوراخ گئدییم، عزرائیل...

عزرائىل

گلمىش بوش قايتىماليام،
بىر جان آپارماليام.
اۋز جانين دا اولماسا
اۋز گەسىنە قايىلام.
بىر عزيزين يوخمودور
عوضينە جان وثرە؟

دلى دومرول

بىر جە گون واخت ايسترم،
صاباح بىر جان گتيررم.
جان اولماسا، عزرائىل،
من اۋز جانيمى وثررم...
عزرائىل صاباح گنجدير،
مهلتين
بو آخشاما قدردير.
كىمسە جان وثرمە يەجك
بو اوميدىن ھدردير.

(اوباسينا دۇندو دومرول، ديز چۆكوب، باغير باسيب آتاسى نين اليندان)

اؤپدو دومرول).

دلی دومرول

آغساققاللی جانیم بابا،
بیلیر سمنی نه لر اولدو.
کُفر دئدیم عزرائیله
اوچوب جنگه گلر اولدو.
کؤ کسوم باسیب جان ایسته دی،
یا دا بیر جان دیلر اولدو.
بابا، سندن جان ایسترم،
جانین منه باغلارمیسان؟
یوخسا اوغلوم دومرول دئییب
گنجه - گوندوز آغلارمیسان؟

آتا

گوزومون قاراسی، اوغول،
جانیمین پاراسی، اوغول،
گلینیمین چیچگی، اوغول،
اوبامین گؤیچگی، اوغول،

قارشی داغلار گرکسه
قوی عزرائیل آپارسین.
بول مئیوله لی باغ گرکسه
قوی عزرائیل آپارسین.
شاهباز آتلازیم گرکسه
قوی عزرائیل آپارسین.
دولتیم، واریم گرکسه
قوی عزرائیل آپارسین.
دونیا شیرین، جان عزیز،
جانا قییا بیلرم.
مندن عزیز آناندیر،
دردین اونا دنگین.

دلی دومرول

آنا، آنا، جانیم آنا،
بیلیرسنمی نه لر اولدو؟
عزرائیل سینمه چؤکوب
مندن بیر جان دیلر اولدو.
بابامدان بیر جان ایسته دیم،
وثرمه دی آنام، وثرمه دی.

ایندی سندن جان ایسترم،
 سؤیله آنا، سؤزون ندی؟...
 منه جانین باغلارمیسان؟
 یوخسا اوغولوم دومرول دئییب،
 اوزه دیرناق چالارمیسان،
 گنججه - گوندوز آغلارمیسان؟

۷۸

دولاما بشیکده بله دیگیم اوغول،
 عؤمرومو قوربان دندیگیم اوغول،
 دوستاق اولسایدین، اوغول،
 قورتارادیم بیر تهر.
 اوغول، یامان منزله
 آت سوروبسن بو سحر.
 او دندیگین اودایا
 وارا بیلرم، اوغول.
 دنیا شیرین، جان عزیز،
 وئره بیلرم، اوغول...

(دومرول یئرینده دونور، شیمشک چاخیر، گوی گورلا بیر، عزرائیل

پشیدا اولور).

عزرائىل

دۇنيا شىرىن، جان عزيز،
كىم وئىرر اۆز جانىنى؟

دلى دومرول

ئاشىت سۆزوم، عزرائىل،
ياد قىزدان حلالىم وار،
ايكى كۆرپە بالام وار.
داھا بىر مەتتىم وار،
ايسمارلايىم اونلارا
بىر جە امانتىم وار،
سونرا جانىم آلارسان.

عزرائىل

ايسمارلا قۇي گللىنلەر،
سەن سون نەفسىنى
قۇي اونلار دا گۆرسونلەر.
(دومرولون يانىغا گللىر)

قادین

نه دئیرسن، نه سؤیلرسن،
 گؤز آچیيان گوردو گوم،
 کؤنول وئریب سئودیهیم،
 قوچ اریم، قوچ ایگیدیم؟!
 قارشى یاتان داغلاری
 ئیلرم سندن سونرا؟
 یایلاسام، گوروم اولسون.
 چمنیندن کئچرسم
 تاپدانا آنین اولسون.
 آلتون داش - قاش تاخارسام،
 تابوتوم، سونوم اولسون!
 سنسيز سو دا ایچرسم
 ایچدیگیم قانیم اولسون!
 سندن سونرا بیر ایگید
 گؤرسه گؤزوم کور اولار.
 ایستی یاتاغیم سنسيز
 بوزا دؤنموش گور اولار.
 سندن سونرا بو جانیم
 قیما ایگیدسيز قالسین.
 عزرائیل، آل جانیمی،
 یارین قوریانی اولسون!

لال خريطه

بىر لال خريطه دىر، آنا، صيفتىن
دئمه كى، من هارا، خريطه هارا.
قارا خال ائله بىر دولت مركزى
قىرىشلار يول كىمى اوزانىب اورا.

آتامىن باخىشى اود - آلوو ايمىش،
ئىچە اور كلره كۆزو دوشوبدور.
سنه ده سۆزونو گۆزويله دئمىش
يوخسا باخىشىنىن ايزى دوشوبدور.

ايللر اۆز آتىنى چاپىب گىتتىمى،
بىر غۇمرون يوللارى ياتىب اوزونه.
بلكه ده قيمتلى بىر سند كىمى
ايللر امضاسىنى آتىب اوزونه...

بۇيوتدون سن منى بىر آرزو كىمى،
گۆزومده گۆزونون قاراسى قالب.
گىنجلىگىن ايللرله آخىب سو كىمى
اوزونده دولاشىق مىجراسى قالب.

خاطیره سیلیب او قیریشلارا

مین حکمت سؤیله ییر،

بیرین، دیندیر.

من اوزوم، من

اوزوم سننیم، آنا

بس او قیریشلاردان هانسی منیمدیر؟..

بیر لال خریطه دیر، آنا، صفتین

دئمه کی، من هارا، خریطه هارا.

قارا خال ائله بیر دؤولت مرکزی

قیریشلار یول کیمی اوزانیب اورا.

بىر گون گۆرەجكسن كى...

بىر گون گۆرەجكسن كى،
خاطيره لر شيريندير؛
بىر گون گۆرەجكسن كى،
كۆلگەن بئلى بو كولو ياپىشىپ آياغىندان آر خان ايله سوروندو.
بىر گون گۆرەجكسن كى،
خاطيره يە دۇنوبدور او شومشاد اللرين دە،
بىر گون گۆرەجكسن كى.
دان يئرى دە سۇ كولدو قارانلىق تئلريندە...
بىر گون گۆرەجكسن كى،
قىزلار اوغورلايىبدير سينەندە كى شوخلوغو؛
بىر گون گۆرەجكسن كى،
گلىنلىك پالتارى تەك آپىنىدن چىخارمىسان دونوندا كى شاخلىغى.
بىر گون گۆرەجكسن كى،
اوزانىبدير گىجەلر،
بىر گون گۆرەجكسن كى،
آياغىندان آسىلدى قورغوشون تەك كوچەلر.
بىر گون گۆرەجكسن كى،
ائەلە بىل آزالىبدير
گونش، ھاوا،
گۆى، ايشىق... بىر گون گۆرەجكسن كى،
يامانجا قوجالمىشىق...

قورخولو بولودلار، یاخود تنهالیق ناغیلی

آخشامنین تونج اوزو

هئیکل سکوتو،

گۆیلرده پارچا - پارچا

قورخو بولودو.

ایچیمده کی حسرتدن،

اوشندیگیم تکلیکدن ده

قارادیر.

عیسی کیمی

چارمیخا چکیلن بولودلاری

دوشورن اولاجاقمی؟

ملک قانادلی یالانلار

فیرلانیر هندورینده،

آچسام پنجره نی

اوتاغیما دولاجاقمی؟

توپا - توپا قارانلیق

فیرلانیر گۆی اوزونده،

سیندیریلیمیش بیر شیمشک

گیزله نییدی گۆزونده.

طیاره قانادلارینین

كۆلگه لرى گۆرونور،
بولودلاردا قورغوشون سورونور؛
قورغوشون ياغموروندىن
قورونايىلەجكىمى آداملار؟
آج قالان آتوملار
بولودلاردان ساللاتىر.
اۆلوم قورخوسو چوخالدىقجا
حيات باللاتىر... بو باھار
قىرىلدى بال آريلارى،
چىچىكلر يىتىم قالدى.
دونيا يىتىم قالاچاق
انسانلار اولماياندان.
قويمايىن دولسون بولودلار،
بوشالماغا نەيى اولاجاق دولماياندان.
قزىتلردن يويورور اوستومه
قارانفس خبرلر؛
فلسطين قاچقىنلار يىنىن نالەسى،
ليوانين هيچقىرىق سسى،
اسرائيلين عربلرە
يھودى ھدەسى...
قالخىرام بارماقلار يىمىن اوجونا،

بولودو توتام بلکه.
جیریب آتام گؤیلرین
بو گنجه کؤینگینی،
اولدوزلارین گوموشو ایشیغیندان اؤپم،
دونیا یا اولدوز ایشیغی سیم...
چیچکله یه سرحد دیر کلری،
تیکانلی بیر گول اول،
دریب بو چیچکلری
دوزلم یولا.
دوزم حسرتیمین
تورپاغینا، داشینا؛
بیر چیچک ده آپارام
تبریزه،

* * *

بو سحر نم دوشموشدو گونشه،
شنهلی شفق لر آخیردی
گؤی اوزوندن نملیدی دنیا
سویو تزه جه کسيلمیش آرخ کیمی،
کیمسه نغمه اوخو یوردو
نملی دوداقلاریلا
سس ده نملیدی، نغمه ده.
آی ایشیغی کیمی ایلیق

بىر حسن دولدو قلىمە،
نەملى بارماقلىرىم
آز قالىردى گۈل آچا؛ قوشلار چىرىپىردى
قانادلارنىداكى ھۇيوشو،
يىئردن گۈيە اومىد داملاسى اوچوردو،
نەملى چەنلە
بىر اوشاق قاچىردى
چەمىلەر آچا-آچا.
يالىن آياقلىرى اۋپوردو تورپاغى،
اورگى كۈكسۈندە
يامياشيل اوزوم يارپاغى...
بو سحر شە دوشموشدو گۈنشە،
بولودلار دىسمال كىمى
قوروتماق اىستەيىردى گۈنشى، نەملىدى اۋزلىرى دە.
شە گۈردوم چىچكلىرىن گۈزلىرىندە.
دولو بىر قەدە دۈنمۈشدو لالە،
سارالا - سارالا سۈنمۈشدو نرگىز.
گۈزو ياشلىيدى دونيانىن.
چاى داشلارى
تۈزە كىسىلىمىش اورك كىمى بوغلايىردى.
ھەر شەھدە بىر گۈنش يانىردى، نەملىدى گۈنش!

گولورم

من اللریمله
قارانلیغا توخونا بیلیرم،
سئوینجدن غنچه سینی چاتلادان
چیچکلرین سسینی ائشیدیرم.
داغدان ائتن بولاغین
بودره ییب اوزوقویلو
یخیلدیغینی گورورم. آغلایاندا
گوز یاشیما باخماین، کدریمه
قهقهه چکیب گولورم...
کسیلمیش آغاجلارین
هیچقیریقلاری
سسله نیر قولاقلاریمدا،
دوداغیمدان قاچان
تبسملرین
آیاق ایزلری وار یاناقلاریمدا.
ایچیمده سوسوز بیر حسرتین
دوداقلاری جادار - جادار،
سئوینجلی گونلریم
بارماقلا ساییلار،

كدر
ايسته ديگين قدر!
غضيم،
خزينه اوستونده ياتميش
ايلان تىك
بىر هيمه بنددير؛
ائله بىل داش اوسته ياتيرام،
نئيله ييم،
دردىن اوزو بر كدير...
اورگيم سینه مده دئيل،
الريم ده،
گۆزلىريم ده،
يالنيز چىچىكلر اؤنونده
آيىلن دىزلىريم ده،
آرخامجا يويورن
اىزلىريم ده
هره سى اؤزو بويدا اور كدير!..
ائله اونا گۆره ده الريمه قارائليغا
توخونا بىلىرم،
غنچه سىنى چاتلادان چىچىكلرىن سىنى
انشيدىرم،

داغدان ائتن بولاغین
بودره ییب اوزوقویلو
یخیلدیغینی گورورم.
آغلایاندا
گوز یاشیما باخماین،
کدریمه،
قهقهه چکیب
گولورم...

آلىن بو كدرىن اليندن منى...

گلمىشم دونيايا آلىشام، يانام،
بىر عنوان آرايىب ابدى قلام،
منى كدر اوچون دوغمايىب آنام،
آلىن بو كدرىن اليندن منى.

هيجران آغير يوكدور، قالديرانميرام،
درديم دىل بىلمه يير، قانديرانميرام،
سۇنموش چىراقلارى يانديرانميرام،
آلىن بو كدرىن اليندن منى.

بىر وداع نغمه سى يازىب قالمىشام،
آدىمى بىر قىلبدن پوزوب قالمىشام،
كدرىن ايچىنده آزىب قالمىشام،
آلىن بو كدرىن اليندن منى.

ھارا گئدير مسه قارائلىق باخىر،
بو قارا بولودلار، آخىر، ھىي آخىر...
ھارا قاچىرامسا قارشىما چىخىر،
آلىن بو كدرىن اليندن منى.

بیر اینه اولدوزو ایشیغا محتاج،
قارانلیق قسمتیم، ایشیق - احتیاج!
مندن دویماق بیلیمیر
او گۆزلری آچ،
- آلین بو کدرین الیندن منی.

بیر اومید یوخدور کی، اون اللی توتام،
یوخوم دا گلیمیر کی، دویونجا یاتام،
هارداسان، آی آنام، هارداسان، آتام!
- آلین بو کدرین الیندن منی.

لالدی بو کدریم آغلامیر، گولمور،
درد وئریر، وئردیگی درد ندی بیلیمیر،
نییه گئجه لرین سحری گلیمیر؟!
- آلین بو کدرین الیندن منی...

کور اؤلوم

کور بیر اؤلوم آختاریر منی،

سسیمه بویلاتیر.

اومیدیمین کلفی الینده،

بختیمین قارا طرفی الینده

اوجونو توتوب

اوجوزلوغا گئتمز،

نفسیمی حسّ اتسه

یانیمدان اؤتمز،

منی تانیماق اومیدی ایتمز...

گونلری

گولله تک آختار آر خامجا،

ساغیمدا گئدنه دَیر،

سولومدا گئدنه دَیر،

ساغیم بوشالار، سولوم بوشالار...

آخیردا بیرى ده منه دَیر.

اۋلومە گئىن يول

آنادان اولان گوندىن باشلاير

اۋلومە گئىن يول.

سورونە - سورونە،

ايمكلەيە - ايمكلەيە،

يويورە - يويورە گئىدىرىك

اۋلومە طرف.

يول بويو قوخلادىغىمىز

اۋلومون چىچكلرىدىر،

قىشىن سويوقلا، سازاقلا آغاچلارا، اوتلارا،

يىر آلتىندا گىزلىنىمىش

كۆكلەرە اتتىدىكى ظولمون چىچكلرىدىر

يول بويو قوخلادىغىمىز...

ستون گوندىن باشلاير

اۋلومون انىشى،

يولوموزا ايشىق ساچا - ساچا،

يىزىملە گئىدىر

اۋلومون گونشى.

سارالمىش بنىزىلە

هر آخشام

اۋلومو عادى لشدىرىب بىزە.

اۋلوم،

قاينار باخىشلار يلا

ماوى - ماوى، ياشىل - ياشىل،

قاپقارا رنگلر چكىر

غۇمرون اختيار ياشىندا باشلاير

اۋلومون يوخوشو

همىن واختا دوشور

غۇمرون سونونجو قىشى.

سورونه - سورونه

دىرماشىرىق اۋلومون ذىروە سىنە. ...

و سونرا

شلالە كىمى آتلىرىق قارائلىقلار ايچىندە

اولدوزلارى سايرىشان اۋلومون حوضە سىنە...

اۋلن گوندن باشلاير

حياتا گئدن يول...

بىز ايسە

اۋلوملە حيات آراسىندا

روحلارین

مارشروت تروئللىبۇسلارىيىق...

گۆرمه میشم او ایللری...

من کی، گۆرمه میشم او سرت ایللری،
 آغرینی، آجینی بابام دویودور،
 قوجانین کوره ده یاناندا الی
 نه نه م گۆز یاشیلا ملهم قویودور.

"آزادلیق" دئینده آیاقلاریندا
 بوخو و سورو کله ییب، قاندا ل گمیریب،
 او، ائودن گئندنه دوداقلاریندا
 تبسم آپاریب، آل قان گتیریپ.

کئچیریپ عؤمرونو تویجو ایچینده،
 قوجانین گۆزونده یورد سالیب غبار،
 چیینینده ائل دردی، اوو جو ایچینده
 سیرا داغلار کیمی دوزولوب قابار.

دردینی چکیجه زندانا یازیپ،
 قلیینده مین آرزو، مین ایستک سؤنوب.
 یوخ! او، دمیر ایمیش... دویولوب، قیزیپ،
 سئلرده سویویوب، پولادا دؤنوب.

دۈز مەيىب، صېرىنىن كاساسى دولوب،
قانىلا رنگلەيىب بايراغىنى او.
غۇبى، نىقەرتى قورغوشون اولوب
داغىدىب اسارت داياغىنى او...

بلى، گۈرمەمىشم او سەرت ايللىرى،
قلىمىدە ياشاير آدسىز ايتىلر.
آلقىش تىك گۈتورسون بو سىطىرلىرى
جانىنى خالىق اوچون قوربان ائىدىلر.

عسگر نغمه سی

پولاد قانادلاردان گۆیلر کیچیلر،
بیر گولله بیر عؤمرو قویار یاریدا،
گۆیلرده ایتمه ییب طیاره چیلر؛
گنجه لر سایریشیر پاقونلاری دا.

هر قلبدن قهرمان بیر حضی^۱ باخیر،
بوردا حرارتی واردیر قارین دا،
چیخیب نشتون کیمی دنیزدن
غفور ساخلا بیر دنیزی اوووجلاریندا.

وطنی قوروماق شرفلی، اوجا،
تورپاق بو شهرتی قالدیرار گۆیه،
عسگرلر سورونر جبهه بویونجا -
وطن آياقلارا دوشمه سین دئییه.

پارتلایار غضبی آغیر توپلارین،
هارداسا عؤمورلر عنوانسیز قالار،
ایگید گرایلارین^۲، ماتروسولارین^۳
سونونجو قومبارا اورگی اولار.

پوزولماز پولاددان یوغرولان جرگه،
دوشمن گوجوموزدن سارسیلار، چاشار،
هر عسگر کؤکسونده اورکله بیرگه
بیر وطن دؤیونر، بیر وطن یاشار.

^۱ - شخص آدی دیر.

^۲ - شخص آدی دیر.

^۳ - شخص آدی دیر.

الى بوش يوللار

محاربه دن قايتمايان آنالار يىمىز، قارداشلار يىمىز، عزيز خاثيره سینه.

ھارداسا سنگره ياتيدير يوللار،
ھارداسا كۆرپوسو پارچا - پارچا دير.
يىتھ ناغيل دئير، ناغيل آنالار،
يىتھ ناغيللاردا يوللار ھاچا دير...

يىتھ بو يوللار يىن گئدر - گلمزى،
يىتھ اوغولار يىن يولدان دؤنمىز،
عنادليسى وار.

يىتھ آنالار يىن يوخولار يىندا
يوللار سرحدلر ده آليشيب يانار.
تيكانلى مفتيلر،
قانلى مفتيلر آنا يوخوسونا
ايلشيب قالار... بير مرمى سسیندن ديكسينر اونلار،
نملى گؤزلىرىندن پوزولار يوخو.
"سونو خئير اولسون..."
قان قووشوقدور"

- همیشه بٹلہ جہ یوزولار یوخو...
 آنالار حسرتلہ یوللارا باخیر،
 یوللار اوفوقلرہ قووشوب ایتیر.
 دوزلرہ یویورور،
 داغدان ییخیلیر،
 یوللار جہہلرہ اومیدلہ گندیر،
 یوللار جہہلردن الی بوش گلیر... یوخ!
 اونلار بیر اومید، حسرت سیمی دیر،
 یوللار دا وورولور، یوللار دا اؤلور.
 عسگرلر آینیندہ پالتار کیمی دیر؛
 یوللار عسگرلری سویونوب گلیر...
 گلین!
 عنوان وثرین سیز ایتن یولا،
 گندیریک گلریک،
 گلیمیر سیز نیہ؟
 آنالار سو سپیر سیز گئدن یولا -
 بلکہ ایزلرینیز گویردی دئیہ...
 بلکہ نیشانلایب گوللہلر سیزی،
 بوردا نیشانلی لار گؤزو یولدادیر.
 بیر بارماق گوللہ یہ اور گینیزی
 اوزوک ائدیسنیز،

بلکه ده "بلکه لر" يیزی آلدادير.
هر پاييز کۆچ اندير دورنا قاتارى،
هر پاييز گۆيلرده لکک يولورلار.
دورنالار گئلنده سیزی آپارير.
گئلنده بس نيه سيز سيز اولورلار!
گلين!

عنوان وئرين سيز ايتن يولا،
دئدينيز گلريک،
گلمير سيز نيه؟

آنالار سو سپير سيز گئلدن يولا
بلکه ايزلرينيز گؤيردى دئيه...

یوللار پریشان دئییل

بیر گنججه قارانیلق اؤتدو یوللاری،
 او گنججه دینجلیگی اوغورلادیلار.
 یامان قایغی چکن اولدو اوشاقلار،
 صاباحدان گنجلیگی اوغورلادیلار.
 توفنگ گؤتوردولر،
 بویدان اوجایدی، گتیدیلر.
 آنالار گونلری سایدی.
 اود کیمی اوغوللار اودا دوشدولر،
 قانلی چایدان کئچیب داغلار آشدیلار،
 ووراشا-ووروشا گرایلاشدیلار،
 ووروشا - ووروشا مهدی لشدیلر،
 ووروشا - ووروشا متین لشدیلر...
 غلبه چالاراق دؤندولر گئری،
 دینجلیگی تزه دن قایتاردی یوللار،
 گنجلیگی تزه دن قایتاردی یوللار...
 آچیب گئن قوینونو دوزلر گل دئدی،
 آرزولار جوجریب قول - بوداق آتدی.
 یورغون قاییتما دی جبهه دن عسگر
 دوغما اوجاقدادا قوروب یاراتدی.

گولوشو گول اولوب اللردە گزدى،
آدى نغمەلەشىپ دىللردە گزدى.

گراى سىنەسىنى وئردى ايركى،
او گون دلى كورون اۋنونو كسدى.

گۆردولر اليندە سىلاح توتمايىپ،
گۆردولر اليندە چىراق توتويدور.

يىتە ھىمىن ظفر، ھىمىنكى ھنر،
بو دفعة آدىنا ساروان دئدىلر،

ستويلى گۆردولر

ائله يىلدىلر

سوكان آرخاسىندا زۇيا دورويدور.

گۆردولر قايدىب غفور دۇيوشدن
سردار اولويدور...

گۆردولر يوللار دا چن - دومان دئىل،

بو تويلى - دويونلو قايدىش اوچون

يوللار پرىشان دئىل.

ھر كۆرپە اللرى گول غنچەسى دىر،

صاباحىن اۋزو وار، سۈزو وار اوندا.

گنجلىك يىتىلمەين بو گونوم منىم،

بۇيوك گلەجگىن گۈزو وار اوندا.

قلىمىز دوست اوچون آچىق سوفرە دىر،

الیمیز زحمتدن یوغرولوب سانکی.
یوللار گنتیش له نر، یوللار اوزانار،
اوبانی - اوبایا جالاییب گلر.
قلبینده حرب اودو جو جرنلری
ایلدیریم اودونا قالاایب گلر.
بویلائیپ دوننه کؤکس اؤتورمز او،
عطالت آدیندا سؤز گؤتورمز او!
عزیزدیر دوننی، خاطره کیمی،
بو یوللار هنج زامان یثرینده سایماز،
ایرکی اوزانار، یالنیز ایرکی
باخیب دوننینه پریشان اولماز!

ایستک

قوی بیر کیمسه ائشیمه سین،
"قورخولو" بیر سیرر دئییرم:
چو خدا ندر کی، بیر آرزوم وار،
"اوغرو" اولماق ایسته ییرم...
انسانلارین آراسیندان
عقیده سیز آداملاری،
وجدانینی پولا ساتان
نادانلاری
اوغورلاماق ایسته ییرم.
بو دونیانین گونو - گوندن
نییه آرتیر دردی - سری؟
دولترلرین آراسیندان
سرحدلری
اوغورلاماق ایسته ییرم.
آخی، نه ایش گؤرموشم کی،
اوغورلوق دا ایشدی باری...
من آنا رام صفتینه
واختسبز دوشموش قیریشلاری
اوغورلاماق ایسته ییرم.
بیر سینی ییخماق اوچون
ایکی سینین اولفتینی،
انسانلارین اورگیندن

هر کینینی، نفر تینی،
 یالانینی بوندان اونا،
 اوندان بونا ساتانلاری،
 ایکی سئون آراسیندان
 او اوچونجو آداملاری
 اوغورلاماق ایسته ییرم...
 ایندی نچه دولترلر
 مظلوملارین آه - زارینی،
 یاد تورپاقدا یاتیب قالان،
 عصرلرین آرخاسیندان
 قوللارینی چاتیب قالان
 کربلادان فضولی نین،
 حلب دنسه نسیمی نین
 مزارینی
 اوغورلاماق ایسته ییرم...
 حبس لرده عؤمور سورن
 آزادلیغین نچه - نچه
 حاق قیزی،
 "محاربه" دئینلرین
 ساققیزی
 اوغورلاماق ایسته ییرم.
 نه گیزله دک، بیلیر هامی،
 اودا توتماق ایسته ییرلر
 بو جهانی.

قلىنى دئير:

بىر مئلى يادينا سال،

"اوغرو دان اوغرو يا حلال..."

پرومئتى اوغورلايىب

انسانلارا وئرن اودو

اوغورلاماق ايسته ييرم!

لاپ غضبى توتسا بئله،

يئرين منه، گؤيون منه،

نه دئير سيز دئيين منه

"اوغرو" اولماق ايسته ييرم!..

اوغرو اولماق ايستگيمله

دوغرو اولماق ايسته ييرم!

ایلک آددیم آتیرسان

رشادلا آراز اوچون

آیاغا دوروبسان

آیاغا دوروبسان،
آددیم آتیرسان،
یاخشى كى، سورونمك بئزديرىب سنى.
ديواردان - ديوارا گوجلە چاتيرسان،
هر آددیم يئنيدير،
هر سئوينج يئنى...
الرده قالماسين نگران گؤزون،
هر آددیم آتاندا
تزه دن دوغول.
يىخيل، پارچا - پارچا كسيلسين ديزين،
- اتكدن توتماغا اؤيرنمه، اوغول!
ياخشينى، يامانى اؤزون سئچرسن،
اوغولم،
قانادلى قوش گؤيسوز قالمابير.
دنيز وار،

تاي الله اوزوب كئچرسن،
چاي وار كۆرپوسوندىن كئچمك اولماير...
اوغولسان...

آدينا ياراشماز قورخماق،
اوجا ذيرهلى جىسارت آلىر.
دونيانى چىيىنىدە فيرلادان تورپاق
بعضاً كندىردن ده اومىدسىز اولور.
واخت گلر،

قارشىندا ذيرهلىر چؤكر،
اوزاق اولدوزلارا يىتيشر الين.
وطنه بير گولله آتيلسا اكر
آددىم آت،

سینه نه ديسين او سنین!
آرازين سولارى باياتى دئير،
جنگى دير،

موغامدير سسى كورون ده...
جانيندان كئچمه يه ايركى يويور،
تورپاقدان كئچمگه
گئرى سورونمه!..

ياخشىلار يانيندا گؤرونسون يثرين،
اورك قيزديرماغا

اوجاق اول، اوجاق،
وطن تورپاغىنى
اۋپسون
ايزلرين،
وطن چۆرگىنى تاپداما آنجاق!..

۲

سحرلر، آخشاملار

سحرلر گۆز ياشى ايزله يير منى،
ايزله يير قايدان چىخانا قدر.
سيخىب گۆزلرينى،
يومروقلارنى
اوغلوم ديوارلاردان ايسته يير منى،
بيلمير بو هيچقىرىق هدردير، هدر...
بئله جه باشلانير "باغچا" دا سحر،
او مندن آيريلير گۆز ياشلار يلا.
دايهلر اوۋۇدور اونو يير تهر،
سوسسا دا سوروشور باخيشلار يلا.
سونراسا
آلدانير اويونجاقلارا

مهرى پلنگه مى،

آتامى دوشور؟

قوشولور كىرىمىش او، اوشاقلارا

ائه، اوشاق يادىنا آتامى دوشور؟!

... گئدىرم،

گۆز ياشى ايزله يير منى،

گئتمىر قولايغىمدان او سس، او صدا.

تئلفون،

دوست - تانىش گۆزله يير منى

تعريفلىر، تبرىكلر، خواهش لىر... يا دا...

بئله جه گون كئچىر،

گاه آخشام اولور

گاه سويلا دوشورم،

گاه دا كى، اودا

اؤرتورم قاپىنى،

ايشده جه قالير

تعريفلىر، تبرىكلر، خواهش لىر... يا دا...

گلىرم،

"باغچا" دان ايشيق ساجىلىر،

سحر گۆز ياشىلا اؤرتولن قاپى

آخشام نغمه لره،

گوله آچیلیر.

عؤمروم

گون اویودن سو دیرمانی؛

سحرلر گۆز یاشی ایزله بیر منی،

آخشاملار تبسم گۆزله بیر منی...

۳

قۇرو گۆز یاشینی...

قۇرو گۆز یاشینی، قوربانین اولوم،

آغلاما گۆردو گون اویونجاق اوچون.

قورو گۆز یاشینی، قوربانین اولوم،

چالیش بیر گون آغلا اود-اوجاق اوچون.

گۆردو گون ماشینلار

بو فیللر، آتالار...

هامیسی یالانچی،

هامیسی یالان.

قیپک - قوروش اولان

یالان ساعاتلار،

دوتموش عقربلردیر،

یثرینده سایان...

سن ھلە بىلمىرسن دلى كۈھلەنن
جىدىر آچماغى وار،
برك قاچماغى وار.
سن ھلە بىلمىرسن فىللىر كۈھنەلير،
ايندى آداملارى يىئير ماشىنلار.
گىتسىن جەنمە ھر قارا ماشىن،
آغلاماق اۋىرنمە، دىك اولسون باشىن.
آغلاسان، قلىنە آخسىن گۈز ياشىن
كىمسە حس ائتمەسىن،
كىمسە گۈرمەسىن.
سنىن گلەجگە اوزانان يولوم،
سن منىم قانادىم،
سن منىم قولوم.
غم گۈز ياشىم، قوربانىن اولوم،
غم، اوستوموزە يادلار گولمەسىن.
بو ائلىن آرازى،
كور قىراغى وار،
ائلىن سۈز حكمتى،
سۈز ياراغى وار،
بو آتا يوردونون بىر چىراغى وار، -
قورو كولكلردن اودو سۈنمەسىن.

بۇيو، آرزولارنى بۇيوسون سىنى،
آلان عملىنلە اۋيونسون سىنى،
سىنەندە بىر وطن دۇيونسون سىنى
قلىبن بو سئودادان ھىچ واخت دۇنمەسىن.

كدرى گىزلەدىب گولمگى باجار،
سن آغلار گۇزلىرى سىلمگى باجار،
بو وطن يولوندا اۋلمگى باجار،
وطن آياقلارا دوشوب اۋلمەسىن...

قۇرو گۇز ياشىنى، قوربانىن اولوم،
چاللىش بىر گون آغلا اود - اوجاق اوچون.
قۇرو گۇز ياشىنى، قوربانىن اولوم،
آغلاما گۇردو گون اۋيونجاق اوچون.

قورخو

رشادلا آراز اوچون

گۆيلره اوزاتما يىنى
بولودا يىتممز، اوغول.
آياغى نىن آلتىنا باخ،
نه قدر انسان اكيلر
يىرى ده يىتمز، اوغول!..
قورخودان يىره گىريب آغاجلار
كۆكلرىنى دفن ائديب،
قالخيلار آياغا،
بالتا گزير بوداقلاريندا
كۆكلر اۆلومله دوداق - دوداغا...
اولدوز ايشىغى ياغير گۆزلريميزه.
سيل دونيانين
دۇوشان كىمى بوز،
يۇوشان كىمى
جىليز منظره سىنى، -
باھارى چاغير گۆزلريميزه...
قالخىب بولودلارا
باشىمىز اوستونده يىريير سولار.
آخىب گۆزلريميزه
قورغوشون كىمى داملا - داملا
ارىير سولار.
اومىدى ساپا باغلايىب

سود دیشین کیمی
چکرلر، اوغول.
آسفالت یولدان بئزکیب
انسان آختاریر
تکرلر، اوغول.
ایچیمیزده یاخشیلیق
تنبل بیر آیی کیمی
دابانینی یالاییر.
راکتلر آج قورد کیمی
اوز توتوب گؤیلره
ایچین - ایچین اولاییر...
آچیب جیلرینی
"سخاوت"ه گلیر دنیا
آلدیغی اؤلوم،
ساتدیغی اؤلوم.
ایلان بوغان واختیندیر،
او توتوش اللرینله
بوغ دمپر لولهلری،
بو افعی "گوللهلری"،
احتیاطلی اول،
قوربانین اولوم!..

مارت، ۱۹۸۲

سون

از انتشارات اختر منتشر شده:

- ایران تورکلرینین اسکی تاریخی (۲ جلد - پروفیسور محمد تقی زهتابی)
- دیوان لغات الترك (محمود کاشغری - ترجمه: دکتر حسین محمد زاده صدیق)
- تاریخ دیرین ترکان ایران (چاپ هفتم - پروفیسور محمد تقی زهتابی، احمدیان)
- دیوان کامل اشعار ترکی نباتی (تصحیح و مقدمه: دکتر محمدزاده صدیق)
- واژه های اساطیری آذربایجان (صمد چایلی)
- فرهنگ دوسویه اختر (استانبولی فارسی و فارسی استانبولی دکتر قدیر گلکاریان)
- سورگون (حبیب ساهر - سنچلمیش شعرلر)
- بهمن وطن اوغلو (سنچلمیش شعرلر - محمدعبادی)
- انجمن ایالتی آذربایجان (محمد عزیزی)
- عاشیق شمشیر (سنچلمیش شعرلر - محمدعبادی)
- کلیات علی آقا واحد (دکتر محمد تقی زهتابی)
- دیوان اشعار ترکی فضولی (تصحیح: دکتر حسین محمدزاده)
- تبریز به روایت تصویر (ابراهیم پورحسین خونیق)
- باغلاما پنجره نی (آذربایجان ماهنیلاری) (۲ جلد)
- حثیف او سئوگییه (نصرت کسمنلی)
- کور اوغلو (کامل - محمد حسن طهماسب)
- تاریخ هیجده ساله آذربایجان (احمد کسروی)
- چاپ اولمامیش ناغیلار (بهروز ایمانی - اکبر رحیم زاده فرجی)
- تورک آدلار سؤزلویو (مرحوم رضا غفاری)
- مجموعه کامل قصه های بهرنگ (صمد بهرنگی)
- ممد آراز (کوچوره ن: محمد عبادی)
- سالهای خونین (محمد سعید اردوبادی)
- تلیم خان (حیاتی و یارادیجیلیغی - پروفیسور زهتابی، دکتر کمالی)
- سونا بولبولر (آذربایجان خالق ماحنیلاری - فریده اصغرینا)
- فرهنگ ترکی (لاتین) - فارسی داشقین (علی داشقین)
- شاهین زنجیرده (مجموعه شعر - پروفیسور محمد تقی زهتابی)

- اوزلوک (مهدی نقدی)
- تبریزی صائب (اسماعیل جمیلی)
- آراز کیمی (حسین زارعی)
- من بو عومرو یاشادیم (مدینه گلگون - توپلایان: داود میرزایی)
- بوز چیچه یی (محمد رضا مقدسی)
- بالاجا قارا بالیق (صمد بهرنگی)
- زبان و هویت (صمد چایلی)
- دیل و دیلچیلیک (علی داشقین)
- گورونولر آدلار (معین زاده)
- بیز بیر عشقین بوتاسی ییق (زلیم خان یعقوب)
- ملا نصرالدین در تبریز (صمد سرداری نیا)
- باکو شهر نفت و موسیقی (صمد سرداری نیا)
- فرهنگ کامل ترکی - فارسی شاهمرسی
- فرهنگ کامل فارسی - ترکی شاهمرسی
- بالاجا تکین (شازده کوچولو) (آنتوان دوست اگزوپری)
- فولکلور دونیامیزدان (اکبر رحیم زاد فرجی)
- هامی سی سئوگی دندیر (نصرت کسمنلی)
- آذربایجان خالقی نین سوی کؤکونو دوشونرکن (میرعلی سیدآوف)
- توفار قانلی عاشیق عابباس (پرویز همت جو)
- به یل عزالیلاری (نثر) (غلامحسین ساعدی - ترجمه به ترکی: نگار خیاوی)
- موغامات آذربایجان (رامیز زهرا ب اوف - ترجمه م. تیموری فر)
- خسته قاسیم (محمد عبادی)
- آذربایجان تورکجه سینین نحوی (دکتر محمد تقی زهتابی)
- جنگ قره باغ (صمد سرداری نیا)
- یاخشی کی سن وارسان آی صدقلی ساز (زلیم خان یعقوب)
- سن آغلاما من آغلام (کوچوره ن: سارا آذر نژاد)
- چهارشنبه سوری در آذربایجان (ترجمه به فارسی: جعفر پور - وحدتی)
- قتل عام مسلمانان در دو سوی ارس (صمد سرداری نیا)

- لطیفه های ملا نصرالدین (ترکی - فارسی) (مرحوم دکتر فرزانه)
- ضرب المثللر (ترکی - فارسی) (اصغر شبیهی)
- آنا وطن (آذربایجان ماهنیلاری)
- سیری در تاریخ آذربایجان (صمد سرداری نیا)
- آذربایجان در جنگ جهانی اول یا فجایع جیلولوق (دکتر توحید ملک زاده)
- قایتار آنا بورجونو (علی کریم)
- چیخیش اندیر خلیل رضا (خلیل رضا)
- قوشلارین هوتلی (اوشاقلار اوچون)
- توپ (اوشاقلار اوچون)
- میو ائله ین کیم ایدیر (اوشاقلار اوچون)
- یاغیش (اوشاقلار اوچون)
- فرهنگ ترکی فارسی اتیمولوژیک دیل دنیز (اسماعیل هادی)
- دیوان اشعار ترکی نسیمی (دکتر حسین محمدزاده صدیق)
- سه سنگیاد باستانی (دکتر حسین محمدزاده صدیق)
- قارا مجموعه (دکتر حسین محمدزاده صدیق)
- برگزیده متون نظم ترکی (دکتر حسین محمدزاده صدیق)
- محاکمه الفتین (تصحیح: دکتر حسین محمدزاده صدیق)
- تراژدی ستارخان (دکتر محمد حسن پدرام)
- آغ عاشیق (محمدعبادی)
- تاریخ دیرین موسیقی آذربایجان (پروفسور رافیق ایمرانی - ترجمه م. تیموری فر)
- عاشیق علسگر (محمدعبادی)
- آذربایجان ناغیللاری (۱)
- آذربایجان ناغیللاری (۲)
- آذربایجان ناغیللاری (۳)
- آذربایجان ناغیللاری (۴)
- فرهنگ اسامی روستاهای آذربایجان شرقی
- یئر اوزونده بیر شجاعت وار (شجاعت)
- نگاهی نوین به تاریخ دیرین ترکهای ایران (چاپ چهارم)

- لاپ او اوزاقلاردا
- کوههای آذربایجان (صمد چایی)
- کونول ماهنی لار (م. تیموری فر)
- زینب پاشا (مجید رضازاد عموزین الدینی)
- چایلار (صمد چایی)
- حسین عارف (سنجیلمیش شعرلر)
- یارالی قارنال (آلقایت)
- عاشیق قوریانی (شعرلر)
- مناطق عاشیقی ترکان ایران
- پیغمبر (زلیمخان یعقوب)
- اصلی ایله کرم
- شتریان تبریز «دوه چی» (جعفرزاده، میمنت نژاد)
- عاشیق کماندار
- بایاتی لار
- دده قورقود
- سرخ جامگان (مبارزان شیعه آذربایجان)
- دیوان اشعار ملا پناه واقف
- حماسه کوراوغلو (کامل - محمد حسن طهماسب، ترجمه ولی راعی)
- آتالار سؤزو
- غمکش (حورمت اولدو، بیر ساز اولدو، بیرده من)
- من بیر داغ چایی یام (زلیمخان یعقوب)
-

تبریز - اول خیابان طالقانی، جنب داروخانه رازی، نشر اختر

تلفن : ۵۵۵۵۳۹۳

E-mail: akhtar_pub@yahoo.com